Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

د کتاب پېژندنه

||||||||||||||||||||||||||||||||

د کتاب نوم : نامريي څواك

ليکوال : بازمحمد عابد

دپښتۍ انځور : صديق ژکفر

خپرندوی : افغان ادبي بهير

اهتمام : مصطفی سالک

چاپ نېټه : ۱۳۸۲ لمريز

شمير : ۵۰۰ ټوکه

چاپځی : دانش کتابتون، قصه خواني بازار، پيښور

Ph: 2564513/ E- mail: danish2k2000@yahoo.com

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

ډالی

د " بهير" د يارانو په نوم چې زه يې کيسې ليکنې ته هڅولې يم

عابد

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

عابد په نامریي ځواک کې

نه یوازې زموږ په هیواد بلکې په ټوله نړۍ کې له پخوا زمانو راهیسې د شعر او نظم حکمراني ښه په درز کې روانه وه. خو دوخت په تیریدو ورو ورو د شعر او نظم د حاکمیت واګې سستې شوې او ځای یې نثر ونیوه.د پښتو ادب په نړۍ کې لا تر اوسه د شعر او نظم حکمراني هماغسې په خپل ټول قوت او زور چلیږي. په هر کال کې په لسګونو شعري ټولګې له چاپه راوځي، خو د نثري کتابونو چاپ بیا د ګوتو په شمار دی. بازمحمد عابد هم د نورو پښتنو لیکوالو په څیر لومړی خپل قلم په شعر خوځولی دی، خو په دې وروستیو وختونو کې یې سمدلاسه د شعر له نیلي نه د نثر میدان ته راودانګل او د ادبي هلو ځلو پایلې یې دادی اوس ستاسو تر مخ د لنډو کیسو په فورم کې غوړیدلې دي. دا چې عابد ولې د لنډې کیسې لوری نیولی دی، فکر کوم هغه په دې باور درلود چې دکیسې د اوریدنې او وینې سره مینه او شوق د انسان په خټه او فطرت کې اغږل شوی دی. همدا علت دی چې په تیرو وختونو کې به ډلې ډلې خلک په دیرو او حجرو کې راټولیدل او کرۍ شپه به د کیسو په اوریدنو سبا کوله. خو کله چې دانسان مشغولتیا او مصروفیتونه زیات شول نو د اوږدو کیسو د اوریدنې وخت هم ورسره کم شو. د دغې تشې د ډکولو له امله په نولسمه پیړۍ کې د اوږدوکیسو(ناول او رومان) تر څنګ لنډه کیسه په اوسنۍ بڼه او فني مفهوم رامنځ ته شوه پښتو ادب ته لنډه کیسه د شلمې پیړۍ په پیل کې لومړی د انګریزي ادب نه اردو ته او د اردو نه بیا پښتو ته راغله. د ځینو تاریخ لیکونکو په وینا په پښتو ادب کې د لنډې کیسې لومړنی لیکوال راحت زاخیلی صاحب دی چې د (کونډې نجلی) په نامه یې لنډه کیسه لیکلې ده. د شلمې پیړۍ په وروستیو کې لنډه کیسه یو څه ګړندۍ شوه او تر ننه پورې دادی ښه چابکه را روانه ده. بازمحمد عابد هم د دې کاروان په یون کې ورګډ شوی او خپله لومړنۍ ټولګه یې د (نامریي ځواک) په نامه بللې ده. ما ته چې کله عابد ددې کتاب مسوده راکوله، نو زما وړاندیز ورته دا و: زه به خپل ملاحظات په پنسل درته ولیکم، وروسته فکر ورباندې وکړه، که په نظر سم درغلل هغه به اصلاح کړې او که سم نه و مه ورپسې ګرځه. عابد په موسکا کې را ته وویل: تغیر او بدلون مې په وس نه دی پوره، څه چې په دې مسوده کې لیکل شوي دا بشپړ وګڼه. زه یو څه ټکنی شوم؟ خو په هر حال د عابد زیاتې کیسې پخوا ما په مجلو کې لوستې وې او ډیرې مې خوښې شوې هم وې نو ځکه مې په ډایه زړه یو ځل بیا د هغه د کیسو په لوستلو پیل وکړ .

د عابد کیسې د موضوع له پلوه ډیرې ښې په زړه پورې او ریالیستیکه بڼه لري او زموږ د ټولنې د ژوندیو واقیعتونو یو ښکلی انځور دی. کرکټرونه یې هم د لنډې کیسې په تول پوره دي، د ګونګو او بې ځایه کرکټرونو څخه په کلکه ډډه شوی، ژبه او نثر یې هم خوږ دی. د وخت له پلوه هم چې وایي: لنډه کیسه باید په یوه ناسته کې وویل شي؛ په تول پوره دي.البته د(ښاپیرۍ او دیو) ترعنوان لاندې چې څه لیکل شوي، کیدای شي چې ادبي ټوټه یې وبولو، نه لنډه کیسه. همدا رنګه زماله نظره په ځینو کیسوکې یو څه فني نیمګړتیاوې هم شته. د بیلګې په توګه (او په کړس کړس مو وخندل) په کیسه کې پیل له پای سره په مستقیمه لیکه ترل شوی، غوټه یې صعود او نزول نه لري. نو

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځکه يې سسپنس (تلوسه) هم کمزوري او کيسې يوه ژورنالیستيکه بڼه خپله کړې ده. همدا رنګه په ځينو کيسو کې منطقي استدلال هم د تامل وړ دی. د بيلګې په توګه : د (ميا صاحب) په کيسه کې د ميا کرکټر د خلکو په اصطلاح لوڅ برق دی. په هر لوښي کې د هغه لوښي رنګ غوره کوي، نو بيا د دوه ګوتو د ليک په تهديددومره ژر ځان بايلي چې دوه مياشتې له کاره پاتې کيږي. که په دې برخه کې کيسه لږه نوره هم غځيدلې وای او د ده نورې داسې چالاکۍ هم ښودل شوای وای چې ميا صاحب څنګه د تور غر قوماندان ته ځان رسوي او ځان له دې ستونزې راوباسي نو کيسې به يو څه طبعي بڼه غوره کړې وای. په هر حال زه دا نه غواړم چې کره کتنه وکړم. يوازې خپل نظر مې څرګندکړ، کيدای شي ځنې لوستونکي يې په همدې بڼه خوښه کړي .

لنډه دا چې عابد زما په نظر د لنډې کيسې په ډګر کې لومړني ګامونه ايښي خو ګامونه يې پاخه او درانه دي. اميد لرم چې په راتلونکې وختونو کې به د حقيقت سره د خيال په مټو د لنډې کيسې په فورم کې نورې ښې پنځونې هم وکړي. زه عابد ته دلنډو کيسو د لومړۍ ټولګې د چاپ مبارکي وايم او هيله لرم چې تاسې به هم د هغه له خوږو کيسو خوندواخلۍ

ديپلوم انجنير ستانه مير زهير

پيښور ښار_ ۰۸/ ۰۹/ ۲۰۰۳

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

ميا صاحب

ځان يې په ميا صاحب مشهور کړی و، چالاکه سړی و، د جلال آباد د لاريې ډريورانو او کلينډرانو يې نه يوازې دا چې قدر کاوه، بلکې کرايه به يې هم ځنې نه اخيسته.

په لاره به چې روان و هسې په هسې به يې آواز کاوه چې: " بچ شه بچيه! ميا صاحب ته لاره ورکړه“

زموږ د نورو ډيرو کليوالو په څير يې د رخت د قاچاق کار کاوه.

يوه ورځ چې د قاچاق امر تورخم ته راغلی و، نو د ګمرك مامورينو لاره ډيره سخته کړې وه او كه په چا به يې لاس بر شو، نو د رخت ګنډه به يې ترې واخيسته او د ضبط په کوټه کې به يې ترې واچوله. تير مازيګر و چې د تورخم دروازه د ګنډه مارو پر مخ خلاصه شوه. په لږه شيبه کې اوه اته موټرې له ګنډه مارو څخه ډك شول او يو پر بل پسې د روانيدو په حال کې وو.

زموږ موټر په دوهم لمبر حرکت وکړ. دوه درې ميله مزل به مو لا نه و کړی، چې د ناتارو ډزو آوازونه مو واوريدل. ډريور موټر د دوه غرونو تر منځ چې د سرك پر غاړه واقع وو- ودراوه.

له موږ نه د مخه چې کوم موټر حرکت کړی و، مجاهدينو د شلمان په لور ګرځولی و. دوه تنو مجاهدينو د شلمان له ګرځوني څخه زموږموټر ته په ځادر خوځولو سره د حرکت کولو اشاره راکوله. زموږ ډريور چې رنګ يې الوتی و، له ځايه هم نه ښوريده. مجاهدينو زموږ په موټر ډزې پيل کړې او يوه سترګه يې ورته ناکاره کړه. بيا هم زموږ ډريور د حرکت جرئت ونه کړ، نو مجاهدينو زموږ په لور پياده حرکت راوکړ. يو څه اندازه چې رالنډ شول، نو ميا صاحب خپل خيرن ځادر د تور سرك په غاړه قبلې ته هوار کړ او په لمانځه ودريد. مجاهدين دومره رالنډ شول چې د پښو کشارى يې هم اوريدل کيدو، نو ميا صاحب د پيش امام په څير په جار سلام وګرځاوه او په لوړ آواز يې وويل:

"سترې مه شئ مجاهدينو ورونو، سترې مه شئ".

او بيا يې هغه ځادر چې لږه شيبه له مخه يې ترې د جانماز کار اخيستی و، ځولۍ کړ او غاړې ته يې واچاوه او و يې ويل:

واچوئ مجاهدينو ورونو ته چنده واچوئ، د حق په لاره کې جنګيږي او داچنده يې پر موږ او تاسې حق ده.

هر چا له خپلې ويرې دوه سوه او درې سوه افغانۍ چنده ورکړه. بلا پيسې ټولې شوې. ميا صا حب له ځادر سره پيسې مجاهدينو ته ورکړې يوه وويل: مشره! دا ځادر دې ترې واخله. مګر ميا صاحب ورته وويل: نه بچيه! ځادر هم درسره يوسئ، چيرته خو به ترې د جانماز کار واخلئ، زما به هم ثواب درسره وشي .

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

د چندې له برکته زموږ پر مخ لاره خلاصه شوه او موټر حرکت وکړ. د شلمان ګرځوني ته چې ورسیدو، ومو لیدل چې مجاهدینو یو عسکري موټر سوځولی و او څلور تنه عسکر یې هم وژلي وو. سکنې ماښام و چې کمې ډکې ته ورسیدو، په کمه ډکه کې عسکر برچه پك ولاړ وو، زموږ د موټر مخې ته راغله او د لارې پوښتنه یې وکړه. میا صاحب چې په مخکې سیټ کې ناست و، سر ور وایست او ویې ویل: " سره کافر راوتي دي، سره کافر" .

عسکرو په یوه منډه ټانکونو ته ځانونه ورسول او د تورخم پر لور یې حرکت وکړ او موږ په خپله مخه روان شو. تیاره په خوریدو وه، کابو ماخوستن و چې ګردي غوث ته نیږدې شوي وو. دا ځل میا صاحب له سر نه خولۍ را واخیسته او داسې یې وویل:

"د ظالم بچو! له مرګ نه خدای وساتلو. واچوئ د ګردي غوث چنده واچوئ. " او هر چا د خپل سر د صدقې په خاطر خپل وس چنده وکړه. میا صاحب له خولۍ نه څه پیسې په موټې کې نچوړې کړې او څه یې په خولۍ کې پریښودې او پر سر یې کړه.

په دې وخت کې ډریور موټر د ګردي غوث په تم ځای ودراوه. میا صاحب له شیشې نه موټی بهر کړ او ډریور ته یې وویل: استازه! حرکت وکړه، پیسې مې ورکړې. خو په حقیقت کې د ګردي غوث منجاور د میاصاحب په موټي په دواړو لاسونو زورونه کول، خو مجال و که میا صاحب موټی سستولو. په څه شواخون څه پیسې د منجاور لاس ته ورغلې او څه پیسې میا صاحب د واسکټ په جیب کې تخته کړې.

زه له میاصاحب سره په نیږدې سیټ کې ناست وم، یوه ټوټه مزل مو چې وکړو، نو د میاصاحب وار ونه شو، له جیب نه یې یو، یو نوټ را ایسته او په ورانه به یې اواروه. ما ترې په خبرو خبرو کې پوښتنه وکړه چې: میا صاحب که خدای مې نه غلطوي، تا خو په تورخم کې اودسماتی وکړ، ته چې هلته پر لمانځه ودریدې، اودس دې چیرته تازه کړی و؟

میا صاحب وویل: د ظالم بچیه اودس خو لا څه کوې چې پر لمانځه کې مې هم څه نه دي ویلي او هغه څادر مې هم بې نمازه و. او په خبرو خبرو کې تیر ماخوستن خپل کلي ته ورسیدو .

څو ورځې میا صاحب کار ته لاړ نه شو، یوه ورځ مې ترې پوښتنه وکړه چې: میا صاحب ولې کار ته نه ځې؟ میا صاحب وویل: " بچیه لارې خرابې دي، لارې .

میاصاحب زموږ په ګاونډ کې اوسیده، یوه ورځ چې څنګه خپل کور ته ننوتم، میا صاحب هم راپسې ور وټکاوه. ور ووتم، و مې لیده چې ماشوم بچی یې په ترخ کې نیولی او یوه د خط لفافه یې په لاس کې ده، ویې ویل: " ته وګوره بچیه! چې دا خط چا رالیږلی دی، ما خو په عمر کې له چا سره د خطونو معامله نه ده کړې؟"

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

خط مې خلاص کړ او ناڅاپه مې له خولې نه ووتل: د تور غر د مجاهدينو د جبهې له خوا. ميا صاحب تندي ته تېس ورکړ او وېې ويل: " دا څه وايې دا! نور يې څه ليکلي دي. " او ما ورته د خط په لوستلو پيل وکړ.

"ميا صاحب ستا په ښکاره شيطانت حکومتي قوې زموږ پر مجاهدينو حمله وړې وه، چې څلور تنه مجاهدين شهيدان شوي او هم يې له موږڅخه درنې وسلې نيولې دي، تا ته مو خبر درکړ، د دې هر څه ذمه وار ته يې ، د خپل مرگ انتظار وباسه" .

ميا صاحب چې د خط متن واوريده، يو ځل بيا يې تندي ته ټس ورکړ. مړه خوله پرې را ماته شوه. زوی ته يې مخ راواړوه او وېې ويل: " بچيه، د لوږې به مړه شئ، زه پوهيدم دا ظالمان ما ژوندی نه پريږدي. دا ټکه مې لا څو ورځې د مخه په زړه خوړلې وه، چې يوه ورځ نه يوه ورځ به مې دا ظالمان وژني" .

ميا صاحب په ژړا او فرياد سرو، په دواړو لاسونو يې قوده قوده ږيره له مخه شلوله او په سرو سترگو يې د خپل کورمخه ونيوله. تقريباًً دوه مياشتې کار ته لاړ نه شو، په کلي کې هم په ويره ويره گرځيده، نيږدې و چې له لوږې سره مخ شي، زه هم خپل ضمير ملامته کولم، يوه ورځ مې ورته وويل: ميا صاحب، څه بې غمه دې خپلې گنډې کوه، هغه خط درته ما ليکلی و.

1988/ 02/ 03

پيښور لالي باغ

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

بې وخته اختر

چې خدای (ج) ته ښکاره وي، نو له بنده ګانو یې څه پرده. که رښتیا راباندې وایې، سږ کال خو مې تر پنځه ویشتمې روژې پورې د تراویح یو لمونځ هم نه و کړی، بلکې د ماخوستن لمونځ به هم رانه اکثر قضاء و.

د روژې شپږویشتمه شپه وه، چې د تره زوی مې له نږدې مدرسې نه قاري صاحب راوست. غوښتل یې چې په کور کې سره په ګډه ختم شریف ادا کړو. چا ته چې په ختم کې د ګډون بلنه ورکړې شوې وه، تقریباً پوره شوي وو. اودس مې وکړ. وټاکل شوه چې په درې شپو کې به ختم سر ته رسوو. قاري صاحب د ښکلې نوراني ږیرې سره ښکلی بلبلي غږ هم درلود او په ښکلي ترنم یې په اوله شپه څوارلس سپارې قرائت کړې .

د چایو په وقفه کې مې ترې پوښتنه وکړه چې قاري صاحب په سږنۍ روژه کې دې دا څویم ختم دی؟ قاري صاحب را ته وویل: د خدای (ج) کرم دی، خبره له شمیره وتې ده. د روژې له اولې شپې نه مې ترلسمې شپې پورې په مدرسه کې طالبانو ته ختم کړی دی. او بیا مې تر اوسه د دوستانو په دیرو کې د درو او څلورو شپو ختمونه ورکړي دي" .

په دوهمه شپه حجرې ته دوه درې دقیقې وروسته ورغلم. د ماخوستن جمعه ولاړه وه. د لمانځه نیت مې وتاړه. د حجرې په کونج کې مې د خوړو په قوتیو نظر پریوت، په زړه کې مې راوګرځېدل چې کیدای شي د ختم اجنډا تغییر موندلی وي. د سنتو په وقفه کې مې د سترګو په کونجونو کې له یوه ملګري نه پوښتنه وکړه. هغه راته وویل:

"قاري صاحب چیرته د درې شپو ختم نیولی دی او زموږ ختم نن شپه ختموي " .

شپه تر نیمایي اوښتې وه، چې ختم شریف تر سره شو. قاري صاحب به لس پنځلس دقیقې په عربي او پښتو ژبو دعا ګانې ویلې او د ختم ګډون کوونکیو به دآمین په مزو ټرلې. هر چا د خوړو قوتۍ او ځانونه قاري صاحب ته نږدې کو ل چې د برکت دم پرې چوف کړي. او بیا هر چا د شکرانې په توګه قاري صاحب ته چنده ورکړه، بلا پیسې ټولې شوې او قاري صاحب په ډیره خوښۍ د شپې په څلورم پار کې د مدرسې لاره ونیوله.

قاري صاحب وروستی ختم هم زموږ په کوڅه کې په نږدې حجره کې نیولی و. په دوه شپو کې یې شپږ ویشت سپارې قرائت کړې وې. نهه ویشتم روژه ماتپې ځنګه وشو، لږه شیبه به لا تیره نه وه، چې د شا و خوا علاقو نه د اختر د ډزوآوازونه پورته شول. زموږ په علاقه کې هم سرمستو ځوانانو دکلاشنکوفونواو تمانچو ډزې وکړې. دماخوستن تراذانه پورې د ډزوآوازونه دنژدې اولږې سیمونه اوریدل کیدل. زموږپه کوڅه کې چې چا د دریو شپوختم نیولی و، دهغوی له حجرې نه هم دکلاشنکوف ضربې چلیدلې دغه وخت قاري صیب په حجره راننوت اودسلام نه وروسته یې وویل :

وروڼو اودسونه کوئ چې داڅلور پارې هم په خیر سره په ګینټه نیمه کې سرته ورسوو.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

يوه ځوان چې دکلاشنکوف شپیلۍ یې په سپینه ټوټه پاکوله وویل:

))قاري صیب اوریدلي ې دي چې داخترپه شپه خو ښوك تراویح نه کوي .((

قاري صیب وویل:

((اختر چیرته دی دخدای بنده، سبا خودیرشمه روژه پوره کیږي)). بل ځوان چې دکټ په لنگه ناست واو دسگریټ نه یې اوږده اوږده لوگي ایستل وویل:

))قاري صاحب، خدای دې اجر درکړي، پریږده چې داختر دشپې نه څه مزه واخلو ((.
قاري صیب چې دکورنۍ مشر ولیده چې حجرې ته راننوت ویې ویل:
))حاجي صاحب داځوانان نه پوهیږي. دخدای (ج) په عذاب ځانونه اخته کوي. سبا حقه روژه ده . راځۍ چې بسم الله کړو، ختم به سرته ورسوو، انشاالله اجرونه به یې خدای (ج) درکړي.((
قاري صاحب به لا نورهم څه ویل خود کور له خوا حجرې ته لس دولس ماشومان په شورماشور راغلل او حاجي صاحب ته یې په فریادونو پیل وکړ. چابه ویلې زما جامې درزي سره پاتې دي، چا به دبوټانو او څپلیو غوښتنه کوله او چابه دجرابو او بنیانونو .

حاجي صاحب دماشومانو دضد په وړاندې تسلیم شو. دلوټونو بنډل یې له جیب نه راوایست. دقاري صاحب په اوږو یې لاس واچاوه دوه درې سوه روپۍ یې ورته په گوتو کې کیښودې او ورته یې وویل: قاري صاحب دا د اختر برخه واخله. ماشومان دي، ضد کوي. اختر یې جوړکړو. په دعا کې به مو انشاالله نه هیروې .

قاري صاحب بې له دې چې پیسو ته وگوري، په جیب کې یې ننه ایستې او په تریو تندي له حجرې ووت. حاجي صاحب په کشرزوی غږ وکړچې دماشومانوداختربندوبست وکړي.

داخترله لمانځه وروسته مې څه په شواخون دقاري صاحب خواته ځان ورورساوه. ځان راته قاري صاحب ته په مبارکۍ ورکولو پوره وړی ښکاریدو. قاري صاحب دجومات نه په وتو کې و. دشاله خوا مې په اوږه ورته لاس کیښوده او په خوشالۍ مې ورته وویل چې:

قاري صاحب اختر دې مبارك شه سره د واړو ختمونو او روژو. ددې پرځای چې قاري صاحب راته ووایي چې ستادې مبارك شي، وویل:

))ظالمانو بې وخته اختر کړ((.

1999/ 01/ 21

پیښور لالي باغ

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

مبارکه شپه

په ټوله هفته کې مو د جمعې شپې ته سترګې په لار وي. په زړه کې کرو او ريبو که څوك وطندار راپيښ شي او پروګرام ته مو بوځي. خو زموږ د خوارانو دومره تالې چيرته دي چې څوك مو پوښتنه وکړي. اوس خو خلك په نوم پسې ګرځي، خو بيا هم د جمعې شپې ته انتظار باسو په تيره بيا د مني په شپو ورځوکې چې د ودونو سيزن وي. خو مجال شته که څوك مو پوښتنه قدرې هم کوي.

تيره شپه تر ناوخته په ديره کې ناست وم او سازيان مې چې خامه خوله هلکان دي، هم له ځانه سره ايسار کړي وو. په زړه مې خوړلې وه چې نن شپه به هرو مرو خداى څوك راپيښوي او پروګرام ته به مو بوځي. او دا ځکه چې په سراى کې چې څومره سازنده ګان وو، ګردسره خلکو پروګرامونو ته بوتلي وو. څو وارې طبله چې او ربابي کورونو ته د تلو تکل وکړ، خوپه څه نه څه بانه به مې ايسارول، چې په دې کې دوه تنه ځوانان په سراى را ننوتل او داسې يې وويل:

_استاذه، دا ستا په خوا کې ديره ولې بنده ده ؟

_هغوى خو چيرته پروګرام ته تللي دي.

_دا خو ښه نه دي شوي، موږ ورپسې له کوم ځايه راغلو او دوى نه شته. دا به څنګه شي، هلته په حجره کې ياران راټول شوي دي او د پروګرام غوښتنه کوي، له تاسې سره به وخت نه وي؟

_ولې نه باداره، تاسې امر وکړئ، له چا پسې چې تاسې راغلي ياستئ هغوى ته هم زما د شاګردۍ شرف حاصل دی. زه حاضر يم چې له خپلو شاګردانو سره له تاسې سره ولاړ شم. د واده پروګرام دی ؟

_هو، د واده پروګرام دی، خو واده نن شپه نه دی. څو کسه ياران راټول شوي دي او پروګرام را څخه غواړي. که خوښه دې وي دا طبله چي او ربابي را سره کړه، د سندرو لپاره موږ سره شوقي شته دی.

په زرو روپو مې ورسره خبره جوړه کړه، د ميدان اسره مې هم په زړه کې وغوړيده، باجه مې غاړې ته واچوله او له ځوانانو سره په تکسي کې سواره شوو. په لږه شيبه کې د پروګرام ځاى ته ورسيدو، سرمست ځوانان راټول شوي وو، ټوکې ټکالې يې کولې، کوټه د چرسو لوګو په سر اخيستې وه، زموږ په ليدو ځوانانو د " بري" اوازونه پورته کړل، له واره سره مو ساز سُر کړ، په غټه ږيره يو ځوان د ډلې له منځ نه را مخې ته شو او باجې ته کيناست. په سُر او لى نه پوهيده، خو ټوله شپه يې د زړه براس وايسته. زما نظر د يارانو په جيبونو و، هسې که به چا ترخ ګرولو ته لاس اوچت کړو، نو زما په زړه کې به وګرځيدل چې يو څه خو به د سندرمار له سره تاو کړي، خو يارانو پوخ قسم خوړلى وچې سره پيسه به ډمانو ته نه ورکوي. چا هم دا ځواني ونه کړه، شوقي ځوان تر هغې سندرې ويلې چې په کتابچه کې

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

یې نوټ کړې سندرې خلاصې شوې. د سهار بانګونو ته به ګنټه نیمه پاتې وه، چې د زرو روپو سره یې رخصت کړو او د دیرې مخه مو ونیوله. څو قدمه به لا تللي نه وو، چې د سرك له غاړې نه را باندې پولیسو غږ وکړ:

_دې خوا راشئ ، د خدای بې لمازانو، له کومې خوا نه راغلئ ؟

_له دې نږدې کوڅې نه صاحبه، پروګرام ته تللي وو.

_پروګرام ته تللي وو، دې خولې ته دې وګوره، ته نه شرمیږې چې په دې سپینه ږیره دې باجه غاړې ته اچولې ده او پی مخې هلکان دې ځان پسې کړې دي .

_څه وکړو صاحبه، مجبوري ده، همدا مو کسب دی.

_غلی شه! د مجبور بچیه، دا طبلې او باجې خو تاسې د شوشا لپاره ګرځوئ، کار خو ستاسې دله توب دی، دله توب. څه پوه شوې، چې اوس دې تاڼې ته بوځم والله که مو نه سر خلاص شي او نه پښې.

_څه جرم خو مو نه دی کړی اولدار صاحب، اخیر د یوې کلمې ورونه یاستو، له تاسې سره دا خبره ښه نه لګي.

_غلی شه! د مسلمان بچیه، ته مسلماني پیژنې؟ د جمعې دا مبارکه شپه وګوره او ستاسو ډمتوب وګوره، ټوله شپه دې په ډمتوب رنه کړې ده په دې مرداره جوسه چې اوده شې نو څنګه به د جمعې مونځ ته پاڅیږې، ته لا د مسلمانۍ خبرې کوې.

د جمعې مونځ پورې خو ډیر وخت دی اولدار صاحب، ولې به نه پاڅیږو او که رانه پاتې شو، نو خدای به مو پرې نیسي.

_ډیر دلیلونه مه وایه، ته دې خوا شه، دا سر دې څنکه په ځای نه ودریږي، لکه چې ټوله شپه دې د چرسو په زور بدلې ویلې دي. پټیبنده، ته دا ولټوه چې چرس خو به ورسره نه وي؟!

_ولټوئ صاحبه، چرسي نه یم، خو لږ شان بې خوبه شوی یم.

پټیبند ورته وویل:

چرس ورسره نه شته اولدار صاحب، خو دوه شنه لوټونه ورسره دي.

_صرف دوه لوټونه نورې پیسې یې څه کړې، دې چوکره ګانو سره خو به یې نه وي سمبال کړې؟ دا چوکره ګان هم ولټوه.

ما ورته وویل:

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

ـنورې پيسې خو چا را نه کړې صاحبه، د واده شپه نه وه هسې پروګرام ته تللي وو .

ـزه خو په ځای وايم چې هسې دله توب پسې راوتي استئ. مخکې خو مې دربانديې شك کړی و خو اوس په يقين بدل شو، په تاسې بانديې د فحاشئ پرچه کټ کوم چې درې څلور مياشتې په جيل کې تيرې کړئ، ايله به موعقلونه سرونو ته درشي.

ـد خدای خاطر وکړه اولدار صاحب، د ناحقو دعوې رابانديې مه جوړوه. موږ غريب خلك يوو، له مزدورئ پسې راوتي يوو.

ـزه به تاسې ته دا مزدوري وښيم. ډمان چې پروګرامونو ته ځي، نو په زرګونو روپۍ له ځانه سره راوړي. تاسې سره خو همدا دوه لوټونه دي، چې ستاسې په دله توب دلالت کوي. نورې پيسې مو څه کړې؟ شابه وښايه که نه تانې ته نږدې شوي يوواو چې يو ځل مې تانې ته حواله کړئ، بيا نو زما له لاسه هيڅ نه کيږي، سيوا له دې نه چې پرچه درباندې کټ کړم. او دا دوه لوټونه بيا تاسې په تانه کې نه شي خلاصولی.

ـد خدای خاطر وکړه اولدار صاحب، موږڅه ګناه کړې ده، چې هغه غر او دغه غر را ته ولې، سمه خبره وکړه.

ـپه سمه خبره تاسې پوهيږئ؟

-سمه خبره نو څنګه وي، که دې لوټونو ته مو سترګې نيولي وي، نو دا درواخلئ او موږ پريږدئ چې په خپله مخه لاړ شوو.

ـپټيبنده، سړی خو لارې ته راغی. څنګه دې خوښه ده، که تانې ته يې حواله کوو، نو د خدای مسکينان دي، ډير به په عذاب شي.

يره اولدار صاحب، زه خووايم چې دا لوټونه به ترينه په دې خاطر واخلو چې بيا په دې مبارکه شپه ډمتوب ته زړه ښه نه کړي.

پيښور، لالي باغ

2000/ 05/ 11

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

ضــــرورت

شپه په پخيدو وه، تازه،تازه مې سترګې سره ورغلې ولې، خو د دروازې د بې دريغه ټکاري سره بيدار شوم. سودا مې شوه، دروازې ته ورغلم او د وره تر شا مې وپوښته:

-څوک يې؟

-يار، زه يم سرمست؛ ته لږ بهر راووځه! څه ضروري کار درسره لرم.

دروازه مې خلاصه کړه، سترې مشې مې ورسره وکړه او په داسې حال کې چې په سترګو مې ګوتې موښلې او اوږده اوږده اسويلي مې ايستل؛ ورته ومې ويل:

سرمست خان، خدای دې خير کړي، څنګه دې په دې ناوخته پيښه راوکړه؟

-يار، حال د ويلو نه دی، خو څه مې کړي وی، ضرورت راپه مخه کړی يم، که نه په دې نيمه شپه مې له خوبه نه راپاڅولې.

-بيا هم خبره څه ده؟

-خبره خودا ده، چې کور ودانه مې د اولاد بيماره ده، دومره پيسې راسره وې چې هسپتال ته مې پرې ورسوله، ډاکتر وايي چې کيس سنګين دی او اپريشن ته ضرورت دی، که ته يو دوه زره روپۍ راکړې، نو وبه مې ګټې.

-دا څه وايې؟ خدای دې خير پيښ کړي.

-خير به شي، خو ته دومره مهرباني وکړه، ما ته پيسې راکړه، چې ځان هسپتال ته ورسوم.

-بخښنه غواړم سرمست خان، ما سره خو دومره پيسې نه شته، دا سل يو نيم سل روپۍ راسره دي که په دې ستا چاره کيږي، نو واخله له تا قربان دي.

-يار په سل يو نيم سل مې کار نه شي، څه چاره وکړه، په ډيره مينه مې ځان ته واده کړی، خدای مه کړه که خبره هاخوا دې خوا شي، نو تباه او برباد به شم.

-سرمست خان، زه به څه چاره وکړم، په دې توره شپه تا ته له کوم ځايه پيسې راوړم.

-يار، کورودانې نه دې راواخله.

-زما له کورودانې سره دومره پيسې نه شته.

-کشر ورور نه دې وغواړه.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

-سرمست خان، ته یقین وکړه چې ما کله د خپل ضرورت په خاطر هم د ورور نه پیسې نه دي غوښتي.

سرمست خان لاندینۍ شونډه په غاښونو کې ونیوله، سر یې وخنډه، د لاسونو حلقه یې تر سټ تیره کړه او څو شیبې یې د اسمان په لور سترګې پاتې شوې. سټ یې وګراوه او ناڅاپه یې زما د بغل جیب ته لاس تیر کړ. خدای کول چې زما په بغل جیب کې څه نه وو. خدای به مې پرده کوله چې واسکټ مې په تن نه و، که نه په تالا شی به یې رانه پیسې ایستلې وې، ورته مې وویل:

-سرمست خان، ستا یقین نه راځي، ولټوه، دا ته او دا زما جیبونه.

سرمست چې په دې پوه شو چې له ما څخه یې څه بوده نه کیږي، نو په تلو تلو کې یې وویل:

"یار زه څومره په امید راغلم، په ټوله محله کې مې په چا زړه ښه نه شو اوتا ته راغلم. ځه، خدای دې خیر کړي، غر په غر نه ورځي، خو انسان په انسان ورځي. دا دعا کوه چې کله دې څه ته ضرورت پیدا نه شي او چا ته ونه دریږې.

ما به نور څه ویلي وو، سرمست په خپله مخه لاړ، زه ترې کور ته ننوتم، په کټ کې وغځیدم،یو لړ اندیښنو په مخه کړم،ډېره په ډېره اوښتم، خو خدای منې که مې سترګې سره ورتلې. یو دوست مې سترګو ته نیغ ودریده، چې تیر کال یې میرمن د اولاد د زیږون له وجې خپل ژوند له لاسه ورکړی و. په سرمست مې سخته خوا بده شوه، څو ځلې به مې زړه وکړ چې روغتون ته ورپسې پیسې ورورم، خو دې خبرې به پښیمانه کړم، چې د پیښور په دې بې سره بې سامانه روغتون کې به ورپسې چیرته ګرځې. خدای مې دې غاړه نه نیسي چې څلورم پار به و، چې سترګې مې سره ورغلې وې. سهار د چای څښلو وروسته د ډیرې خریېلو لپاره د نایي دوکان ته لاړم، په دوکان کې ګڼه ګوڼه وه، خپل وار ته کیناستم، ځان مې د ورځپاڼې په لوستلو بوخت کړ، لږه شیبه تیره نه وه چې سرمست خان د نایي په دوکان راننوتو. سترګې یې سرې وې او سترغلي یې پړسیدلي وو. له واره مې پرې غږ وکړ:

سرمست خان! بیمار څنګه دی؟

سرمست په بریتو کې موسکی غوندې شو، خوله یې زما غوږ ته رانږدې کړه او ویې ویل: "یار، تا نه څه پرده،څلور، پنځه زره راسره نغدي وې، هغه خو په ان پن کې لاړې، په لسو زرو کې مې د کوروداني کالي (سره زر) ګاڼه کړل، هغه هم لاړې، د حریفانو نه هم قرضدار شوم او دا د لسو نوټ ګورې، دا مې هم له یوه نه په دستخوشۍ کې واخیستو. بیمار میمار نه و، هسې یو ګپ و. یار، دا اسره هم ډیر بد شی دی، کله ناکله خوجواري هم د بنده ضرورت شي.

2002/ 04/ 11

پیښور لالي باغ

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

هر چاته خپل وطن کشمير دی

د هجرت په اوم کال چې پيښور ته په کډه شوم، نو د نورو خپلوانو په څير مې دکمپ پر ژوند د ښار ژوند غوره وګاڼه. مياشت نيمه مې د ماما په کور کې له خپلو بچو سره اړولي وو. خو د پيښور په تنګو کورونو کې د دوه کورونوګډه ګذاره ډيره ګرانه وه، مجبور شوم او د ماما سره په ګاونډ کې مې د دوه کوټو کور په کرايه ونيوه. په کومه محله کې چې زه اوسيدم، له هغې محلې نه يو کس چې ابرارخان نوميده، ځان يې د محلې د نماينده په توګه کانديد کړی و، زما د کور نه لږ ورها خوا يعنې په دوهمه کوڅه کې اوسيده او تر هغې چې انتخابات را رسيدل، نو په ديره کې يې ښه ګڼه ګوڼه وه په لږه موده کې زما هم د محلې په بازار ګوټي کې له ځينو ځوانانو سره سلام کلام پيدا شوی و. ځينو خو به رابانديې د سلام اچولو وروسته دا غږ هم کاوه چې " راځه کينه، دمه شه، زوروره چيرته ځې " دهمدې غږونو وروسته مې د محلې له ځوانانو سره ناسته پاسته پيدا شوه. يو مازيګرله همدې يارانو سره يو ځای د ابرار خان حجرې ته ورغلم، د انتخاباتو موده را نږدې شوې وه او ا برار خا ن د محلې سپين ږيري او ځوانان د چايو لپاره دعوت کړي وو. په حجره کې مې له ناستو کسانو سره په غبرګو لاسونو ستړي مه شي وکړه. يو نيم به راوکتل او سم له واره به يې وويل چې ((ميلمه ستړی مه شې، په خير راغلی)) يوه مشروټ غونډې سړي په يوه ځوان غږ وکړ ((ميلمه ته چای واچوئ)) يو ځوان د بسکټو د قاب سره د شيدو پياله راته مخې ته کيښوده. يو ګوټ نيم به مې کړې و چې ابرارخان له کټ نه را ولاړ شو او په لوړ غږ يې په خبرو پيل وکړ: "زما مشرانو، کشرانو السلام عليکم، د هر څه له مخه درته يو ځل بيا په خير راغلی وايم. ورونو تاسو پوهيږئ، چې زموږ محله يو چيرمين ته ضرورت لري او دې يو سيټ ته پوره لس کسه ولاړ دي. تر مخه چې کوم چيرمين و، تاسو وليدو چې د کرپشن په کيس کې دننه شوی دی. تاسو ما هم ښه پيژنئ او زما حريفان هم. که څه هم زما په مقابله کې ډيرې غټې سامی ولاړې دي، خو زما زړه پر تاسو ډاډه دی. زه يقين لرم چې تاسو به ما حتمًا کاميابوئ او دا کاميابي به زما نه وي، بلکې ستاسو به وي. کله چې ستاسو په مرسته دا ميدان ما وګاټه، نو زما لپاره به بنيادي چلنج د ټولې محلې په سطحه د کوڅو فرش بندي وي. همدارنګه به د محلې نه لوډ شوټنګ ختموم او محلې ته به د کينټومنټ بورډنه څلور کسه روزانه د کوڅو د سپايې لپاره لګوم

ابرارخان ته يو زلمي د اوبو ګيلاس وړاندې کړ، ابرارخان د اوبو نه يو غړپ وکړ. په دې وخت کې يو کس ودريد او ويې ويل :

((ابرارخان! که په خپلو بنيادي چلنجونو کې دې دا هم زيات کړې چې دا بازار ګوټې د مهاجرو نه سپاه شي، تاسو ته مالومه ده چې هر دويم دوکان دلته د مهاجر دی، موږ ته يوازې د پيو خرخول او دروټو پخول پاتې دي، هر خوا چې مخ اړوې، په مهاجر دې سترګې لګيږي، که په دې مسئله هم اظهار خيال وکړئ بده به نه وي.)) ناستوکسانو د ولاړ شوي کس خبره تائيد کړه او ګډ اوازونه پورته شول چې بالکل دا هم يوه بنيادي مسئله ده

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

ابرار خان چې ښه په دم کې شوی و، وویل :

دا هر څه به وشي. دې خبرې ته زما پام شته، تاسې خو ددې وړوکي بازار خبره کوئ، خو ما ته د ښارونو لوی بازارونه هم مالوم دي، چې د مهاجرو پرې قبضه ده. تاسې ورشئ په اسلام آباد کې وګورئ چې په غټو شاپنګ سنټرونو د دوی قبضه ده. په ټریول ایجنسیو کې دوی شریك دي، ټکسي ګاډي دوی چلوي، په سرکونو دوی لاس ګاډي اودریدلي دي او دلته په پېښور کې هم همدا صورت حال دی. دملك په نوروځایونو کې خو مې له وسه پوره نه ده، خو د خپلې محلې نه به یې حتمي ورکوم او یا به پرې د کورونو او دوکانونو کرایه ګانې جګوم .

په دې خبره ناستو کسانو د ((بري)) آوازونه وکړل او ابرارخان یې په چکچکو ونمانځه. ماته یې زیاتي خوند رانه کړ او غلی له حجرې څخه را ووتم، خدای خبر چې نور به یې د مهاجرو په باره کې څه، څه ویلي وي. درې څلور ورځې مې د ابرار خبرو چرت سخت خراب کړی و. که په لاره کې به مې په مخه راغی، نو ځان به مې ترې په څنګ واهه. خو په محله کې یې خلکو ډیرعزت کاوه، ځینو مهاجرو دوکاندارانو به هم ورته د خپل شرافت صدقه وخت نا وخت د پیپسي بوتل خلاصاوه .

یوه هفته انتخاباتو ته پاتې وه او ددې هفتې په دوران کې به روزانه ابرارخان ته کله یو او کله بل د چایو مازیګری نیولی و او په هره غونډه کې به ابرار خان د محلې د خلکو د خوشحالولو په خاطر په مهاجرو پسې لګیدلی و. بلاخره هاغه ورځ هم راغله چې انتخابات وشول او ابرارخان په کې د محلې نماینده انتخاب شو. پوره دوه هفتې د مبارکیو سلسله روانه وه، چا به ورته په غاړه د لوټونو امیل اچاوه او چا به ورته د خوږو قوطۍ روانې کړې وې. په شپو شپو یې حجره د سرمستو ځوانانو څخه نه اوزګاریده .

په دریمه هفته ابرارخان د نماینده په حیث په محله کې دفتر خلاص کړ او د محلې عمده مسلې به ورته راتلې او هغه به رفع دفع کولې. ځینې مسئلې به داسې هم وې چې تاڼه او کچرۍ (ماموریت او محکمې)، ته به هم په کې لاړ. او چې هلته به یې زر روپۍ ولګولې، نو د خلکو نه به یې پوره لس زره روپۍ اخیستې، چا ته چې به یې لانجه پاکه کړې وه، هغه به مجبور و چې ور یې کړي. د مهاجرو سره یې هم اړیکې پیدا شوې وې. چاته به یې په تاڼو کې زمانتونه کول او د چا په جرګو کې به یې ګډون کاوه اوپه زرګونو روپۍ به یې لاس ته راوړې .

داسې وخت هم راغی چې ابرارخان ډیرو مهاجرو ته شناختي کارډونه هم جوړ کړل او له هر چا به یې تر لس زرو کمې نه اخستې، په لږه موده کې ابرارخان لکونه روپۍ پیدا کړې. په محله کې یې د پېښوریانو په اصطلاح شل مرلې ځمکه چې ماشومانو به په کې لوبې کولې، واخیسته او له واره سره یې په کې د اته کواټرو نقشه پلې کړه. په درې څلور میاشتو کې یې کورونه جوړ کړل او مهاجرو په کرایه ونیول. دا نو داسې وخت دی چې د ابرار خان په رویه کې ډیر زیات بدلون راغلی و. مثلاً د مهاجرو پسې به یې هیڅ بده خبره نه کوله. یوه ورځ ورته یو مهاجر دوکاندار چې د پیپسي له برکته یې ورسره ګپ شپ پیدا شوی و وویل :

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

ابرار خان خدای شته چې راباندې ګران يې، خو سخته ګيله مې در څخه پيدا شوې ده او هغه دا چې د انتخاباتو په شپو ورځو کې دې ډېر سخت بدرد د مهاجرو پسې ويل .

ابرارخان ځواب ورکړ :

څه مې کړې وی، د عوامو غوښتنه وه او ته پوهېږې هاغه وخت همدا عوام زما طاقت و. دا سياست دی او سياست د سيکې په څير دوه مخه نه، بلا مخونه لري او هر مخ يې بيل،بيل رنګونه لري. دا شپږ اوه مياشتې کيږي چې زه چيرمين شوی يم، ته ووايه چې د کوم يو مهاجر سره مې بده وضع کړې ده؟ که يوه نيمه د خولې ټوکه مې له تا سره او يا له هاغه بل مهاجر سره کړې وي، هغه بيله خبره ده. که نه چاته مې تاوان رسولی دی؟ دا اوس ته امر وکړه چې څه خدمت دې وي، انشاء الله اجرا کيږي به. په همدې محله کې مې ستا په مخامخ څومره مهاجرو ته شناختي کارډونه واخيستل .

ددې هر څه سره سره هم زما ابرار خان ښه نه ايسيده، خو ټولنيزه مجبوري وه سلام دعا مې ورسره پيدا شوې وه. ابرار خان هم په دې پوهيده چې زما ښه نه راځي او کله نا کله به يې زما د زوريدو په خاطر راباندې د مهاجر غږ هم وکړ .

زه تر يونيم کال پورې په دې محله کې اوسيدم نور مې په کې زړه تنګ شوی و او د پيښور ښار په يوې بلې علاقې کې مې کور په کرايه ونيوه او کلونه کلونه د هاغې محلې په طرف نه وراغلم. ابرار خان مې هم له يادہ وتلی و په خپل روزګار مصروف ووم او بلاخره داسې شپې ورځې راغلې چې مهاجرين وطن ته په ستنيدو شوو. په دې شپو ورځو کې زه هماغې پخوانۍ محلې ته چې څه وخت په کې ابرار خان چيرمين و د څه کار لپاره تللی ووم، هلته مې ابرارخان وليده چې د خپلو کواټرو مخې ته يې کټ اچولی و، ما پرې سلام واچاوه، هغې راته د ناستې نه وويل او که ما ورته هر څومره د ضروري کار دلرلو ويل، نه يې منله. په کټ کې يې کينولم او په خبرو يې پيل وکړ .

))هلکه دا مهاجر ولې دومره اور اوبو اخيستي دي، دوی په هغه وران وطن کې څه کوي. دلته څومره سهولتونه دي، بجلي، ګيس او د اوبو بمبې په هر کور کې لګيدلي دي. او تقريباً اوس خو ټول کورونه فلش سيستم دي. دوی به په هغه ورانو کورونو کې څه کوي. او دټولو نه اهمه خبره خو دا ده چې دا د سرحد علاقه خو د افغانانو ده. زما نيکه هم له افغانستان څخه راغلی و. موږ خو وايو چې دا سرحد به له مينځه وړئ او په اټك کې به سرحد جوړوئ خوتاسې د يوې مخې په منډه ياستئ، اخر دلته څه خبره ده. د ټولو مهاجرو کارونه جوړ دي او اوس خو چې کوم سهولت يوه پاکستاني ته حاصل دی، يو مهاجر ته هم حاصل دی. بيا نو څه له هغې ورانو کورونو ته روان ياست؟ ما چې د ابرارخان په کواټرو ځغلند نظر تير کړ، نو اوه کواټرو ته يې قلفونه اچولي وو او دهرې دروازې په سر يې ليکلي

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

وو: ” کرایه کیلی خالي هی “ په همدې وخت کې ابرار خان ماته مړه مړه وکتل او زما له خولې نه بې اختیاره ووتل چې ابرارخان! هر چاته خپل وطن کشمیر دی .

17-12-2002

سرای زرداد منډه یي کابل

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

نامريي څواك د "باز"

زموږ په فولکلوريک ادب کې باز تل د لوړ بخت نښه ګڼل شوی دی. که د چا په اوږه به باز کېناست، نو هغه به په فولکلوريکو کيسو کې ضرور واکمن يا پاچا کېده. نو دا دی د ډېرو مودو وروسته د پښتو کيسې پر ځمکه يوه باز ناسته کړې ده. خدای دې زموږ د افسانو دا خبره رښتيا کړي، چې پر اوږه د باز پر ناستې سرې پاچايي ته رسېږي. زه باور لرم چې د پښتو کيسې پر ځمکه د باز پر دې ناستې به د پښتو داستاني ادب مخ پر وړاندې لاړ شي، پرمختګ به وکړي او که خدای کول د پاچايي تر پوړيو به ورسېږي.

دغه پښتون بازچې زه يې دا لومړنۍ کيسه ييزه ناسته په ښه شګون نيسم، پښتون غزل بول شاعر او کيسه ليکوال ورور بازمحمد عابد دی.

زه چې څومره عابد ورور پېژنم، په اول ګام کې يو دروند اوروڼ اندی پښتون دی، دوهم ګام کې يو شاعر او ليکوال دی او په دريم ګام کې په ټوله مانا يو رښتنی انسان دی.

که د عابد ورور دغه لومړنۍ کيسه ييزه ټولګه په غور سره ولولو او بيا يې د شخصيت ارزونه وکړو، نو پورتنۍ ځانګړتياوې به تر هر څه لومړی را مخې ته شي. عابد ورور د دغې وړې داستاني ټولګې د هرې کرښې د ليکلو پر مهال يو دروند پښتون دی او د پښتانه سپېڅلتيا او دروند واله يې تر وروستۍ کچې ساتلې ده.

زما په اند عابد ورور ډېر لوستی دی، ځکه خو د ډېر لوستي په شان پېښې غوره کوي او مناسب کرکټرونه ورته ټاکي او لوستونکی په ماهرانه ډول قاضي کوي. که څه هم کيسه ليکوال هغه قاضي دی چې له لوستونکيو څخه يو تورن کړي او د دار تر کړۍ يې راکاږي، خو عابد ډېر وخت قضاوت لوستونکي ته پرېږدي. څوک پر ناحقه د دار تر کړۍ نه کشکاږي .

عابد ورور يو داسې هنرمند دی چې ښکلا زېږوي، ښکلا ستايي او ښکلا په ګوته کوي. د يوه شاعر او د يوه ليکوال په شان د حساس او دردېدلي زړه خاوند دی. ډېرو وړو پېښو ورته هم د احساس تارونه خوځولي او دی يې جګړې ته هڅولی دی. او په پای کې يو بې پرې انسان دی چې هر څه يې په يوې بې پرې تله کې تللي دي. له پېښو سره يې انساني چلند کړی دی او يوه رښتني پايله يې ترې اخيستې ده.

اجازه راکړئ چې د عابد ورور په کيسو درسره وغږېږم:

په دغو کيسو کې چې کومې ځانګړنې تر هر څه له مخه زما پام ځان ته راواړوه، هغه د راتلونکيو ټولنيزو ستونزو انګېرنه ده. دا هغه ستونزې دي چې لا پرې زموږ خلک نه دي اخته او يا خو زموږ خلک ورته لا تر اوسه اوزګار نه دي. لکه د ((Yahoo. Com)) کيسه.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

دا کیسه په ډېر ښکلي ډول پیلېږي خو چې څومره کیسه د اوج پر لور ځي، هومره یې هندي فلمي بڼه راجوتېږي. که څه هم د کیسې ډېره برخه ډیالوګ نیولې، خو دا ډیالوګونه ډېر خواږه او کله کله ډېر ژور هم دي. دا چې له شهسوار سره نرګس یا پرښته څرنګه یو ناڅاپه په انټر نیټ کې مخ شوه، زما موخه د شهسوار مېرمن ده، چې دا یو بشپړ تصادفي حالت دی. کیسه تر وروستۍ شېبې خپله فلمي بڼه ساتي، خو په وروستۍ کرښه کې لیکوال هغه غوټه پرانیزي، کومه چې یې تر اوسه پټه ساتلې وه. د انټرنیټ د زماني یوه ستره کورنۍ ستونزه په یوه عاطفي او رومانتیکي شېبې کې وړاندې کوي، چې زه یې د خلاقیت معراج بولم.

دا سمه ده چې زموږ ډېرو خلکو لا د انټرنیټ نوم هم نه دی اورېدلی، خو همدا انټرنیټ هلته تلونکی دی. همدا انټرنیټ به ډېرې ستونزې له ځانه سره که نن نه وي، نو سبا ضرور لېږدوي.

یوه له همداسې کیسو څخه ((قیمتي وینه)) ده. ما دا کیسه او پر دې کیسه د بهیر د غونډې بشپړ راپور او د کاروان صاحب لیکنه ډېر وړاندې د((ګندهارا)) په مجله کې لوستې وه. زما چې څومره په یاد دي هغه دا دي چې پر دغې کیسې یوه کره کتونکي دا ګوزار کړی و، چې دا کیسه یوه داسې ستونزه په ګوته کوي چې لا زموږ د خلکو ستونزه نه ده. او دا یې د کیسې نیمګړتیا ښوولې وه. خو زه بیا وایم چې همدا د کیسې غوره ښېګڼه ده. د یوه پوه انسان صفت دا دی چې د ګاندې په اند کې هم اوسي. که څوک راتخه خپه نه شي نو موږ تل د ځارویو په شان د دم ګړۍ غم کوو او دا چې زموږ په ټولنه کې ټولنیزې ستونزې له نورو ډېرې دي، یو لامل یې هم همدا دی چې زموږ په لیکوالو کې د ستونزو انګېرنه په ښه ډول نه ده پالل شوې.

که وینه خرڅول نن زموږ په هېواد کې په پراخه کچه نه دي دود شوي، خو سبا ضرور دودېږي. دا اوس هم په کابل کې په نشه یي توکو اخته کسان خپله وینه پلوري او دا د دې ستونزې پېل دی.

عابد ورور په دغو لنډو کیسوکې هڅه کړې چې د یوې لنډې کیسې ټول آرونه له نظره ونه غورځوي. لکه ښه پېل، اوج، غوټه، خوږ ډیالوګ، ټکر، تلوسه او ښه پای او داسې نور ډېر لوازمات یې په نظر کې نیولي دي. زما په اند کله کله پر آرونو ډېر ټینګار د کیسې هنري او ادبي بڼه زیانمنوي. ځکه چې د لیکوال ټول اند او فکر آرونو ته اوړي او چې هنري لیکنه د آرونو په بند کې ګېره شي، هغه غوره هنري پنځونه نه شي کېدای .

خو د عابد ورور کیسې سره له دې چې په لږو ډېرو آرونو پابندې دي، خو خپله هنري او ادبي بڼه یې داسې خوندي ساتلې ده، لکه لیکوال چې په ناغوښتې توګه د آرونو لار وهلې وي. یوه یادونه باید وکړم چې په کیسه کې ښه موضوع، ښه پېل، غوټه، اوج، ډراماتیکه بڼه ، خوږ ډیالوګ، تلوسه ، ښه پای او داسې نور د لنډې کیسې ځانګړنې او آرونه دي. او له یوې لنډې کیسې نه ښه کیسه جوړوي .

په لنډه کیسه کې د کیسې نوم هم د کیسې په ښکلاییزه برخه کې او هم یې په ځواکمنتیا کې پوره ونډه لري. کله کله داسې هم پېښېږي چې لیکوال په داسې ځای کې کیسه پای ته ورسوي چې سرلیک یې غوټه پرانیزي. او کله

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

کله سرلیک غوټه اچوي. نو سرلیک یا نوم د یوې لنډې کیسې اهم توکی دی چې نه یوازې دې ته باید پام وشي، داسې سرلیک غوره شي چې د لنډې کیسې وخت کم او موضوع یې غټه ده، یوه برخه غوره کړي، بلکې د کیسې ښکلا هم ور زیاته کړي. نوم باید د ښکلیو او خوږو وییوو څخه جوړشي.

د عابد ورور د کیسو ځینو نومونو ماته خوند را نه کړ. زه نه پوهېږم اوکه نه رښتیا ښکلي نومونه نه دي؟ دا سمه ده چې د کیسې له کوچو څخه باید نوم یا سرلیک وټاکل شي، خو د سرلیک د کلیمو خوږوالی او ښکلا هم باید په نظر کې ونیول شي. دا ځکه چې د لوستونکي سترګې تر هر څه لومړی په سرلیک لګیږي او که سرلیک ښکلی نه وي، نو بیا د کیسې لوستو ته د لوستونکي تلوسه نه پیدا کېږي. زما د اوریدو تر حده هغه سرلیک ډېر کمزوری دی چې د کیسې د مرکزي کرکټر نوم وي، لکه د عابد ورور په کیسو کې ((میا صاحب)) او ((شېخ صا حب)). که څه هم د کیسې په لوستو کې د عابد ورور په موخه لوستونکی پوهېږي چې ولې یې دا سرلیکونه انتخاب کړي دي. خو سره له دې هم دا وړ سرلیکونه کمزوري ګڼل کېدای شي.خو د وړې داستاني طرحې ((ښاپېرۍ او دیو))، ((قیمتي وینه)) او د ((نامریي ځواک)) په شان له سرلیکونو نه بنده پوهېږي که عابد ورور په ځینو نورو نومونو هم لږ زیار ایستلی وای ښایي ډېر ښکلي سرلیکونه به یې ټاکلي وو .

که د عابد د کیسه لیکنې ژبې ته راشو، د لیکوال ژبه ډېره خوږه بې تکلفه او روانه ده. خو یوه خبره د یادولو وړ ګڼم چې د لیکوال پر ژبې پېښورۍ انګرېزي ډوله پښتو لږ لږ اغېزکړی دی. خو د ګټې، ضرورت، د قربانۍ چمړې او شیخ صاحب په کیسو کې د کرکټرونو ژبه بیخي بشپړه پېښورۍ انګریزي پښتو ده. دا چې د راوي ژبه دومره د پېښورۍ انګرېزي پښتو تر اغیز لاندې نه ده راغلې دا تر ټولو غوره خبره ده، دا ځکه که د کرکټر ژبه د یوې سیمې په ځانګړي ګړدودپورې اړه ولري او لیکوال له مکان څخه یادونه نه وي کړي، د کرکټر ژبه لوستونکي ته د پېښې د پېښېدو سیمه ور په ګوته کوي، لکه د ګټې، ضرورت او مبارکه شپه -کیسې. د دغو کیسو د کرکټرونو له ژبې څخه انسان کولای شي د مکان او زمان انګېرنه هم وکړي. ((مبارکه شپه)) کیسه کې د ډیالوګ له مخې سړی پوهېږي چې دا پېښور دی او دا د مهاجرت کلونه دي. او که د عابد ورور دغې ټولګې ته ښه ځیر شو، نو ټولې پېښې داسې ښکاري چې باید په پېښور کې پېښې شوي وي. کله کله سړی په دوه لارو کې پاتېږي، چې اوس نو دا پېښور شو که افغانستان، لکه د شیخ صاحب لنډه کیسه، نو د دې لپاره چې لوستونکي په دوو لارو کې بند پاتې نه شي، ښه دا ده چې عابد ورور کله کله په کیسو کې له مکان او زمان څخه هم لږ تر لږه په پرده کې هم یادونه وکړي او دا باید هېر نه کړي چې دا هم د لنډې کیسې له آرونو څخه یو آر دی. خو یو څه چې زما لپاره د یادولو وړ ښکاري، ښایي د دې لپاره به هم ما ته د یادولو وړ ښکاري چې زه په خپله هم یوه انجلۍ یم، هغه دا دي چې عابد ورور په دا ټوله ټولګه کې له ښځو څخه یو دوه ځایه په فرعي ډول یادونه کړې ده، زه نه پوهېږم چې د عابد ورور ښځې هېرې شوي دي او یا که د دوی په اند ښځه فرعي کرکټر دی. که څه هم د عابد ورور له کیسو څخه داسې ښکاري چې عابد ښځې په نشت ګڼلې دي. ښایي زما دا انګېرنه به غلطه وي دا ځکه عابد ورور په ټولنیز ژوند کې ښځو ته زښت ډېر درناوی

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

کوي، خو له دې نه هم سترګې نه شو پټولای چې د عابد ورور یوه کیسه هم د ښځو له ژوند څخه نه غړېږي. څومره چې ما ته څرګنده ده، د عابد په سیمه کې د ښځو په ژوند کې ستونزې او نابرابرۍ دومره ډېرې دي چې راټولونه او انځورونه یې د یوه یا دوه لیکوالو له توانه وتلی کار دی؛ خو زما چې خپلو لیکوالو ته پام اوښتی زموږ په لیکوالو کې دا یوه عجیبه ستونزه ګرځېدلې ده. زه دلته د پښتو کیسه لیکنې دوه ډېر پیاوړي او سرلاري لیکوال رایادوم، صفیه حلیم او اسد الله غضنفر. د صفیې ټولې کیسې د ښځو په ژوند ګرځي راګرځي. ځینې دا استدلال کوي چې نارینه د ښځو په پرتله د نارینه وو په هکله ښه پوهېږي او ښځې د ښځو په هکله، خو په انساني ټولنه کې ښځه او نارینه ګډ ژوند لري، د یو بل د ژوند ملګري دي. د یو بل مور او پلار، لور او زوی، خور او ورور، تره او ترور دي. د یوه بل مرستندویان او همکاران دي، دوی داسې سره پیېل شوي دي چې بېلول او دا خبره منل چې نارینه د نارینه او ښځه د ښځې په هکله ښه پوهېږي، ناشوني کوي. که یوه ښځه د نارینه په هکله او یوه نارینه د ښځې په هکله سل سلنه و نه پوهېږي خو اتیا سلنه هېڅ شوني نه ده چې و نه پوهېږي، دا ځکه دوی د یوې ټولنې د وجود دوه اهم او نه بېلېدونکي توکي دي.

یولیکوال ورور یوه ورځ ما ته په دې هکله داسې وویل چې دارنګه دریځ د یوې عقدې له مخې نیول کېږي خو زه دا خبره په کلکه ردوم او ناسمه یې بولم، دا ځکه زموږ ټولنه له هغه غربي ابتذال څخه لا ډېره لرې ده، چې دارنګه عقدې رامنځ ته کړي او که زه ښاغلی غضنفر صاحب او صفیه حلیم له نژدې ښه نه پېژنم، خو عابد ورور ډېر ښه پېژنم چې له دغه ناسم حکم څخه مبراء دی او زه هیله منه یم چې عابد ورور لږ تر لږه په کیسه کې د ښځې شتون هم هېر نه کړي او په دې هیله چې د عابد ورور تل داسې ستړي او ښکلې هنري پنځونې وکړي او زموږ د کیسې محکه راته زرغونه وساتي او زموږ د لوستونکي تنده ور ماته کړي د عابد د دغې ټولګې ستاینه د اجمل اند په یوه بیت کې راټولوم.

هغه دی بیا شوې وریځې پورته له بزرګې څوکې

د کلي خلکو خو دا ډېر وخت یادولو باران

عابد ورور ته د دغې په زړه پورې او ښکلې کیسه ییزې ټولګې مبارکي وایم.

په درنښت

عارفه عمر لور

پېښور ارباب روډ

۲۰۰۲/ ۲٤/۰۷

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

او په کړس کړس مو وخندل

یره دا زلمیتوب هم یوه لیونۍ دوره وي. که رښتیا درته ووایم د فلم له لیدو سره مې د جنون تر حده مینه وه. په اونۍ کې به دوه درې ځلې هرو مرو له ښوونځي نه پټیدم او ځان به مې نیغ سینماته رساوه، مګر دومره به ویره لکه څوک چې په یوه لوی جرم پسې روان وي .

یوه ورځ له یوه ملګري سره یو ځای له ښوونځي څخه وتښتیدم او نیغه مو د سینما لاره ونیوله. په هغه سرك چې سینما ته غځیدلی و، په ویره ویره بیل بیل لاړو. کوښښ مو کولو چې حتی څوك خپلوان دې هم موږو نه ویني. د سینما ودانۍ ته چې ورسیدو، تقریباً فلم پیل کیدو ته لا یو ساعت پاتې و چې ملګري راته وویل:

"خوښه دې نه ده چې د سینما تر شا له پیتاوي څخه مزه واخلو، ښه د مزار ګرده مې پیدا کړې ده، یو سګرټی به ترې وڅکو او په ضمن کې به د زړو ګناهګارانو سیل هم وکړو. د ملګري خبره مې خوښه شوه، د سینما شاته کښیناستو، ملګري مې په سګرټ تشولو پیل وکړ او ما د چرسو په چره کولو. له نیږدې بدلمنې کوڅې نه عبدل ماما (زموږ لیرې خپلوان و) راښکاره شو او چې څنګه یې پر موږ سترګې ولګیدې، نو له ټکه یې پوښتنه وکړه:

ـاوهو، ای لوچکه ! دلته څه کوې؟

زه چې د چرسو په میده کولو بوخت اوم، په دې خاطر چې په چرسو مې پرده اچولې وي، لاس مې موټی کړ او ورته مې وویل:

ـسینما ته راغلی یم.

ـغلی شه! سینما ته راغلی یم، دا زیږې سترګې دې ورکې شه، ستاسې د مکتبیانو په سترګو کې والله کې ټکی حیا وي. د کمبخت بچیه، ته خو دې هغه پلار ته وګوره، والله چې په لمنه یې مونځ کیږي او تا بد بخته ته وګوره چې په څومره سپین سترګۍ سره وایې چې سینما ته راغلی یم. ته وار وکړه چې یو ځل زما پښې خدای کلي ته ورسوي، بیا دې د ځان سیل کوه، د ظالم بچیه له کور نه د مکتب په نوم راځې او بیا په سینماګانو ګرځې.

ـعبدل ماما نن یې زموږ د مکتب ټول شاګردان د زیتونو فابریکې ته راوستي او داوطلبانه کارونه پرې کوي، ځکه مو ترې ځانونه پټ کړل او سینما ته راغلو او موږ خو څه روزانه نه راځو چې ته راته اوس په کور کې جنجال جوړوې، چیرته په میاشت نیمه کې یو ځل سر راښکاره کړو.

-مه چریږه د اوقي بچیه، ته لا دلیلونه وایې بس درته مې وویل چې یو ځل زما پښې خدای کلي ته ورسوي، ته دې بیا د ځان سیال کوه، چې زه دې یو وارې پلارخنځیر ته ووایم.

ماما خوله سمه خوځوه، د کنځلو دې څه حق دی.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

ـبس درته مې ووېل، نور به له تا سره څه سر خوږوم، خوبیګا ته دې د ځان سیال کوه.

دعبدل ماما لا غوسه نه وه سړه شوې چې زموږ له خوا نه یې حرکت وکړاو په روانه روانه کې یې پوچه خوله خوځوله، چې زما په زړه هم د کور له ویرې د وهمونو لړې راخورې شوې، نو غږ مې پرې وکړ:

ـستا څه کار دی چې په دې بدنا مو کوڅو کې ګرځې؟

عبدل ماما یو څه ټکنی غوندې شو، مخ یې راواړوه او راته یې کړه:

ـزما به له چا سره څه کار وي، منډه یې ته به ځم، ستاپې له ما پورې څه؟

ـمنډه یې ته چې سړی ځي، نو په باچاهي سرك ځي، ستا غوندې ګوډپیرونه ورپسې نه بدلوي. زه پوه شوم. سمه ده، ته زموږ په کور کې د سینما له تګ نه ووایه، پروا نه کوي، زه به هم د زیور مور ته ووایم چې ماما ټوله ورځ په مردارو کوڅو ګرځي.

عبدل ماما چې زما دا خبرې واورېدې، په تندې کې یې د ګونځو لارې وغځېدې، سترګې یې تنګې شوې، هیڅ یې ونه ویل او په خپله مخه روان شو.

ورځ مې د فلم د لیدو په خوند تیره کړې وه، له ماما سره سهارنی بحث مې له یاده وتی و، ماښام چې کور ته را ورسیدم، نو د کور په لویو دروازو کې له ماما سره مخامخ شوم چې ماشوم زوی (زیور) یې په ترخ کې نیولی و، نو هر څه راته مخې ته ودریدل، په زړه مې د وهمونو لړه راخوره شوه، بې واکه مې د هندوانو د رام رام په څیرلاسونه غبرګ کړ او په زارو مې ورته ووېل:

عبدل ماما ګوره چې پلار ته مې د سینما له تګ نه و نه وایې .

ماما راته د سترګو په کونجونو کې وکتل، یوه رندانه موسکا یې وکړه، ناڅاپه یې لاس راوغځوه او راته یې ووېل:

ته راکړه دا د پیر صاحب قول چې ته به هم د زیور مور ته څه نه وایې.

او موږ دواړو په داسې حال کې چې د یو بل لاسونه مو ښه کښیمنډلې وو، په کړس کړس وخندل.

1998/ 03/ 06

پېښورلالي باغ

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

نامريي څواک

خدايزده چې زرك له كومه ځايه زموږ كلي ته كډه راوړې وه، خو زموږ كلى يې د پلار نيكه وطن باله. په مړي ژوندي كې به تر هر چا د مخه نيغ نيغ كيده. د نورو ملگرو په پرتله يې له ماسره ډيره جوړه وه. شايد علت يې داو چې له ماسره يې كله هم جنگ نه و راغلى. كه نه داسې ورځ به نه وه چې په ده به چا سر نه و مات كړى. او له همدې امله يې په سر كې خنډونه جوړ شوي وو. په سر يې ويښته كم او د پرهرونوخاپونه زيات معلوميدل. او له دې وجې به يې تل يوه خيرنه خولۍ په سروله

د بيسوادۍ پرې ختمه وه. خو زه په دې راز تر اوسه هم پوه نه شوم ، چې تر اتم ټولگي څنگه رارسيدلى و. له هغې ورځې راهيسې چې زموږ په ښوونځي كې پتلون اغوستل جبري شوي وو، نو له څو ورځو وهلو ټكولو وروسته چې ښوونځي ته په لومړۍ ورځ په پتلون كې راغى، همغه خيرنه خولۍ يې په سر او چپلكې يې په پښو كړې وې، چې د ښوونځي د هلكانو د ريشخند له وجې له ښوونځي نه په تيښته مجبور شوى و. كله چې د خلقيانو حكومت په درز خرپ كې راغى، نو د " هورا " په نارو به يې خپله مرۍ وچوله. او د همدې هورا له بركته يې د ښوونځي د مدير صاحب پام ځانته را اړولى و .

داسې وخت هم راغى چې څو كاله مې د زرك سره هيڅ ونه ليدى شول . زه هم د منځني ښوونځي نه ليسې ته تللى وم. يوه ورځ چې د ليسې په وره ننوتم، په سرو سرو جنډو مې سترگې ولگيدې. پوه شوم چې هرو مرو به څه خبره وي. د لوبو د ميدان په يوه څنډه كې څو تنه په ستيج جوړلو بوخت وو، د رسميت زنگ وهل شوى و، ټولگي ته ننوتم، د تدريس لپاره معلم نه و راغلى او هلكانو يو شور جوړ كړى و. اخر د تفريح زنگ ووهل شو. څلورم ساعت و چې د سازمان منشي ټولگي ته را ننوت او داسې يې وويل:

-نن د ښاري كميټې د لومړۍ ناحيې منشي صاحب ليسې ته تشريف راوړى، له هغو شاگردانو څخه چې تر اوسه يې د گوند د غړيتوب افتخار نه دى تر لاسه كړى، جداً خواهش كيږي چې د منشي د راتگ په وياړ دگوند غړيتوب تر لاسه كړي او هم په منظم ډول د ستيج مخې ته راشي چې منشي صاحب خبرې كوي.

دټولې ليسې شاگردان په منظم ډول د ستيج مخې ته راغلل او د منشي صاحب د راتلو انتظار يې كاوه، چې په دې كې يو ځوان چې لوكس پتلون يې اغوستى و، نيك ټايي يې تړلې وه ، د لاسونو په پړقا كې ستيج ته راغى او دا رنگې خبرې يې پيل كړې:

-انقلابي ځوانانو! د شكر ځاى دى چې د ټولنې عام قوانين عيني دي. نن ډير خوشحاله يم چې ستاسې په منځ كې ځان وينم، د وياړ ځاى دى چې د زخمتكشانو انقلاب د پرمختگ په لورې روان دى، دا انقلاب دى او انقلاب ځوان

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

تعلیم یافته پوړ ته اړتیا لري. تاسې ځوانان یاست چې انقلاب د بریالیتوب تر وروستي بریده پورې رسولی شئ، د دشمن په دې خرافاتو ونه غولیږئ چې وایي " له موږ سره یو نا مریي ځواك مرسته کوي".

دمنشي صاحب خبرو لا دوام لاره چې خیرې یې زما توجه جلب کړه، یو تت شان تصویر مې په ذهن کې وده کوله، په چورت کې لاړم ، په حافظه مې زور راوړ، یو دم مې هغه تت تصویر په ذهن کې روښانه شو او ناڅاپه مې له خولې ووتل چې دا خو زرك دی. زرك لا هم هغسې د انقلاب په افادیت خبرې کولې او له ماسره یې د نږدې لیدو تلوسه ورو په ورو ډیریده.

غونډه پای ته ورسیده، هر څوك په خپله مخه روان شو، په څه شواخون مې ځان د زرك خواته ورساوه. زرك چې زه ولیدم، را تر غاړې ووت، تر روغبړ د مخه یې راځخه وپوښتل چې د ګوند د غړیتوب افتخار مې تر لاسه کړی او که نه؟ ما ورته د نفي سروښوراوه.

ده وویل: دا خو ډیره د خواشینۍ خبره ده، چې تر اوسه لا په تیارو کې اوسې. ځان ویښ کړه او له تیارو راووځه. که په کلي کې دې له اشرارو سره ګذاره نه کیږي، نو د ښار په لومړۍ ناحیه کې به درته دولتي ودانۍ دروسپارم. زرك به لا نور هم څه ویل خو یو ساتونکی په منډه منډه راغی او ویې ویل:

"منشي صاحب! د امر صاحب مخابره راغلې ده ، له تاسې سره څه ضروري کار لري، مهرباني وکړئ جیپ ته تشریف راوړئ".

زرك په تلو تلو کې د خپلې شعبې ادرس راکړ او په کلکه یې را ځخه وغوښتل چې یو ځل به خا مخا ورځم. بیا مې له زرك سره لیده کاته ونه شول. سره له دې چې څو وارې یې پیغامونه هم راواستول، خو د قسمت خبره وه، زه هم پیښور ته په کډه لاړم .

پوره دولس کاله وروسته چې نظام بدل شوی و، هر چا کولای شول چې په آزادانه ډول خپل هیواد ته لاړشي. زه هم په ډیر شوق خپل هیواد ته روان شوم. څو ورځې په کلیو، بانډو او ښارونو وګرځیدم. یوه ورځ د ښار په یوه برخه کې ولاړ وم چې د شا له خوا مې په اوږه لاس کیښودل شو. مخ مې وروګرځاوه، ګورم چې زرك دی، خو په پخوانۍ دبدبه کې نه. رنګ یې الوتی و، په شونډو یې پترې ولاړ وو. په بدو ورځو ښکاریدو، تر روغبړ وروسته یې د خپلې شعبې ادرس راکړ. ما ترې وپوښتل: چې اوس هم په شعبه کې کار کوې؟

زرك راته وویل: هو، زه د شعبې د امر سکرتر یم او په عین حال کې د پخلنځي د چارو مسوول.

بله ورځ له وعدې سره سم د زرك شعبې ته ورغلم. شعبې له سیمتي فرش پرته دوه چوکۍ او یو میز درلودل. د میز له پاسه تلفون ایښی و، تر روغبړ وروسته زرك پر چوکۍ د ناستې راته وویل. کیناستم، پر خبرو مو پیل وکړ، ما به ورته د ماشومتوب شوخه دوره یادوله او هغه به د مسکو د عیش او عشرت کیسې کولې. په خبرو خبروکې مې په

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

زړه کې راوګرځيدل چې راځه مفت تليفون دی، له ترور کره دې يو زنګ ووهه. زه لا د تليفون د نمرې په يادلو کې وم چې ناڅاپه تليفون د ميز له پاسه روان شو. موږ دواړه ورته يو ځای متوجه شوو، تليفون د ميز کوز سر ته ورسيده، اخر له ميز نه په هوا شو او په هوا کې يې هم حرکت دوام درلود، چې زرك وويل:

وګوره کنه، پخوا به خلکو ويل چې له مجاهدينو سره يو نامريي ځواك مرسته کوي، خو ما به نه منله. ګوره کنه، دا لوبه هم راته له کرامت نه خالي نه ښکاري. د تليفون حرکت لا هم هغسې په هوا کې دوام لاره، نږدې و چې پر کړکۍ واوړي، د زرك د صبرپيمانه لبريزه شوه، غږ يې پرې وکړ:

”هلکه ځوك ياست چې د تليفون مزی کش کاږئ“ .

د چت له خوا يو درونډ غږ راغی چې ويل يې " يه خلقي! مه ګړبيږه، زه يم، کباړ مې ټول کړی، مزی مې په کار دی چې د بوجۍ خوله پرې وتړم.

1999/03/25

پيښور لالي باغ

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

شکست

نن مې له سهاره طبعه خړه وه، له څو کسانو سره مې خوله ووهله، نږدې وو چې له يوه سره مې لاس اچولی و، مګر خدای خير کړ. اصلي سګرټ به ولګوي او بيا به وايي چې دا خو نقلي دی. يو خو دې خدای د دې کارخانه دارو انصاف روزي کړي، يو شی به لا راوتی نه وي چې بيا يې نقل جوړ کړی وي.

رښتيا زه د پيښور په يوه ګڼ بازار کې د سګرټ خرڅولو کراچي لرم چې پيښوريان يې ګاډی بولي. هسې خو په دې بازار کې د ناستې څه چې د ولاړې ځای هم نه پيدا کيږي، مګر زه هم دومره مفت نه يم ناست. د بازار د دوکاندارانو د اتحاديې مشر راته د زنځير د ترلو او خلاصولو وظيفه په دې خاطر را سپارلې ده چې بازار ته موټر داخل نه شي. او د همدې زنځير له برکته مې په منځ سړك د سګرټو کراچۍ درولې ده.

هسې خو په دې بازار کې هر وخت ګڼه ګوڼه وي. خو د پشکال په ماسپښين کې په کې کراره کراري وي. چيرته يو کس نيم په کې ها خوا دې خوا کيږي چې هغه هم دوکاندار وي، د خريدار په کې هيڅ درك نه لګي.

په همداسې يوه ماسپښيني کې د خپل کار په چوکې ناست وم چې په يوه ملنګ مې سترګې ولګيدې، برګه خولۍ يې په سر وه، د کميس پر ځای يې بنين اغوستی و، په ترخ کې يې تبرزين نيولی و، رنګداره ټوټې يې په مټو ترلې وې، کچکول يې په غاړه اچولی و، دوکان په دوکان ګرځيده او لاسونه به يې د هندوانو د نمستې په څير غبرګول، چا به ورته په کچکول کې روپۍ نيمه اچوله او چا به بينوا رخصتاوه.

ما ته يې تاند زلميتوب رایاد کړ، چې له مکتب څخه به پټ شوو او د سينما مخه به مو ونيوله. کله چې به د سينما په پرده د بت صحنه راغله او د فلم لوبغاړو به ورته د عقيدت په توګه لاسونه غبرګ کړل او د رام رام نارې به يې وهلې، نو د سينما په هال کې به د تو، تو غږونه بې واره اوريدل کيدل او هر چا به دا ښودله چې ما د بت پر مخ لاړې تو کړې او له ګناه څخه مې ځان بچ کړو .

کله چې له سوچ نه راوګرځيدم، نو ملنګ را نږدې شوی و. که څه هم زه په خيرات ورکولو کې دومره ميړنی نه يم، خو نه پوهيږم چې ولې مې له ځانه سره پريکړه وکړه چې که ملنګ له ما څخه څه وغوښتل، نو غوټې پنځه روپۍ ورکوم ګوندې په دې عمل را څخه خدای راضي شي. درې څلور دوکانه فاصله چې پاتې شوه، نو د ملنګ زما په کراچۍ نظر ولګيده، سپك قدمونه يې راواخيستل، د غوږ له غاړې نه يې سګرټ راواخيست، څو يې چې ګوګرد پيدا کاوه، نو زه له خپل ځايه پورته شوم او د " جی رام جي کي جی" کلمات مې له خولې څخه ناخود آګاه ووتل. ملنګ سم له واره لاسونه غبرګ کړل او د " بسم الله، بسم الله" کلمات يې تکرار کړل.

ملنګ سګرټ ولګاوه او په خپله مخه روان شو، خو زه يې له يوې دردوونکي ماتې سره مخ کړم. څه مې له ځايه طبعه خړه وه او څه له دې پيښې سره خړه شوه. د ملنګ څيره مې مخې ته ولاړه وه چې له ورايه مې په يوه لوړ دنګ سړي

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

سترګې ولګیدې چې په خولو کې لوند خیشت را روان دی، د جومات د پوزکي خولۍ یې په سر کړې ده. درانه درانه ګامونه را اخلي.

زه د ملنګ سره د پیښې شوې واقعې د کفارې د ادا کولو په خاطر له خپل ځایه ولاړ شوم، د سړي مخې ته ودریدم او په ډیره عاجزۍ مې ورته وویل:

کاکا که خدای مې نه غلطوي تاسې په هیره کې د جومات خولۍ په سر راوړې ده.

مخکې له دې څخه چې سړی ځواب راکړي، ایسته یې پوریې وهلم او بیا یې وویل:

"ها خوا شه ورك شه. اوس مې په پنځه روپۍ واخیشته".

زما پریشاني نوره هم زیاته شوه. تر تیر مازیګر پورې مې چرت ډیر خراب و. ماښام ته لږ وخت پاتې و چې یو شاعر ملګری مې څنګ ته راغلو، په ترخ کې یې په شین پوښ کې نغاړلی کتاب نیولی و، د عادت له مخې مې لاس ور تیر کړ، خو ملګري مې په کتاب ترخ ټینګ کړ او ویې ویل:

"پریږده زوروره، څه پرې کوې، مذهبي کتاب دی".

ماته یو ځل بیا ملنګ را په یاد شواو ملګري ته مې وویل:

راکړه مړه زه درته څه مذهبي سړی نه ښکارم .

کتاب مې ترې واخیست او چې څنګه مې په لیمو ښکل کړ، نو شاعر ملګري مې یوه مسته مانا خیزه خندا وکړه. ما په بیړه کتاب له پوښ څخه وایست چې غټ غټ یې پرې لیکلي وو "ګرنتهـ" مصنف "ګروهـ نانك" یو ځل بیاملنګ را په یاد شو، څو شیبې مې د لاشعور په ویړه پرده د ګندهارا تهذیب فلم وڅرخیده، په ایمان وویریدم او امنت بالله مې په ځان وویله .

2001/ 04/ 25

پیښور لالي باغ

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

قیمتي وینه

له ماشومتوبه مې په خپل مټ باور و. په ښوونځي کې به هم په تن بدن کمزوري یاران رانه په ځنګ تېریدل. داسې ورځ به نه وه چې په چم ګاونډ کې به مې د چا تنۍ نه وه شلولې او میندې به یې له موږ کره به شور نه راتلې او له همدې بې سرۍ له وجې به مې راته مور ستغې سپورې ویلې. څه په خوارو مې لسم پاس کړو، هغه ورځې مې هم ولیدې، چې دفتر په دفتر د نوکرۍ لپاره وګرځېدم، خو زموږ د خوارانو په قسمت کې نوکري چېرته وه. ټول وخت مې په بې روزګارۍ کې تېر کړ، هسې به د محلې په کوڅو کې شکته پورته کېدم، له دې وجې د لنډغرو په سر کې شمار وم. پردې ودونه به مو یوه هفته د مخه ګرمول، که رښتیا درته ووایم، ښې مفتې مزې مو چاڼولې، داسې شپه دې حرامه وي، چې موږ دې ترې موج نه وي اخیستی.

زما کمبختي به راغلې وه چې یوه ورځ زموږ د یارانو له جملې نه د یوه ماشومه لور په ګولۍ لګېدلې وه، ډېره وینه ترې تللې وه، په هسپتال کې وینې ته ضرورت شو، یارانو یو بل ته سره وکتل او بیا ټولو په ما ګوته کېښوده، ما چې کله د وینې د ورکولو تصور هم نه و کړی، له پښو نه مې دم ووتو، مړه خوله راباندې راماته شوه، خو له خپلې تنې نه وشرمېدم او وینې ورکولو ته مې ځان ونیو. ډاکتر چې کله زما د وینې ګروپ معلوموه، نو سخت وارخطا شوم، یوه لړزنده یخنې راباندې راغله، ډاکتر مې زړه ډاډه کړ و یې ویل:

))یو نارمل انسان کولای شي چې په هرو درې میاشتو کې پنځه سوه سي سي وینه ورکړي او له تا نه خو زما په څېر دوه جوړېږي، ته ولې دومره وارخطا شوې. خو یوه خبره واره چې ستا وینه ډېره قیمتي وینه ده، ستا وینه هر انسان ته ختې شي، خو د هر چا وینه بیا تا ته نه شي ختی، تر څو چې ستا د وینې ګروپ نه وي((.

ډاکتر چې څو خپلې خبرې خلاصولې، له مانه یې پنځه سوه سي سي وینه اخستې وه. هډو پوه پرې نه شوم او نه مې څه کمزورتیا محسوس کړه.

کله کله به مې د ډاکتر دې خبرې چې ((ستا وینه ډېره قیمتي ده)) په مغزو کې انګازې کولې. تل به په همدې چرتونو کې تللی وم، وخت نا وخت به مې له یارانو نه هم د وینې ورکولو په هکله تپوسونه کول او په دې پوه شوی وم چې په هسپتال کې روزانه د وینې ضرورتمندان وینه په بیه اخلي. بس د دریو میاشتو پوره کېدو ته مې په ورځو شمېرلو پیل وکړ، بالاخره پوره شوې او نېغ هسپتال ته لاړم او د وینې خرڅوونکو په لست کې مې نوم ولیکه. یوه ښه شپېه وروسته راته د ډاکتر د کمرې نه اواز وشو، ورغلم او د وینې د بیوپار سره مې پنځه سوه سي سي وینه په زرو روپو خلاصه کړه. هفته دوه مې پرې ښې په مزو کې تېرې شوې او کله چې بیا د خرچې ضرورت شو، نو درې میاشتو پوره کېدو ته مې بیا په ورځو شمېرلو پیل وکړ، دا ځل دا درې میاشتې هېڅ نه پوره کېدې، د خدای په دې وېړه دنیا کې مې سخت زړه تنګ شوی و،هېڅ ټایم راباندې نه پاس کېده، خو اخر دا دوره هم پوره شوه. هم هغه هسپتال

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

ته لاړم او په لست کی مې نوم ولیکه او کله چې راته د ټولو وینه خرڅوونکو په وړاندې د ډاکتر له کمرې نه اواز وشو، نو د ړومبې ډاکتر خبرې مې په یاد کې راغلې چې ویل یې:

))ستا وینه ډېره قیمتي وینه ده((.

په خپله وینه مې په زړه کې ناز وکړ او په فاتحانه انداز د ډاکتر کمرې ته ورغلم. زما د وینې پخوانی بیوپار ناست و، خبرې جوړېدو ته ضرورت پېښ نه شو، نیغ لاړم او په بېړ کې وغځېدم. د سترګو په رپ کې یې را نه پنځه سوه سي سي وینه واخیسته او شین لوټ مې په زړه واچاوه .

داخل مې په ځان لړه سخته تېره کړه، خو د ډېرې سختې باوجود مې خرچه تر میاشتې و نه رسوله. خو وروسته بیا هماغه تنده وه. درې میاشتو پوره کېدو ته مې وار ونه کړ، یو بل هسپتال ته لاړم او پنځه سوه سي سي وینه مې خرڅه کړه. څه مې کړی وای ، مجبوري وه. بد اموخته شوې وم، بله هېڅ چاره نه وه، بس سم کار مې ورته ویلی و، میاشت لا پوره نه وه چې نوره وینه مې خرڅه کړه او چې څلور پنځه میاشتې مې سر په سر وینه خرڅه کړه، نو ښه یې له لاده باده وایستم. دا داسې وخت و چې خپل کور ته مې بلکل شاه کړې وه. اکثره وخت به مې په هغه کوډله کې تېراوه، چې د ملنګ بابا د زیارت په یوه کونج کې مې د کیکرو له شاخونو څخه جوړه کړې وه. کمزورتیا مې ورځ په ورځ په زیاتېدو وه، هسپتال ته لاړم، ډاکتر زما چیک اپ وکړ او ویې ویل:

))ځوانه ستا د وینې کمبوت دی. زه درته دا دوایانې لیکم، خو هله به دا استعمالوې چې درې څلور خلتې وینه ځان ته تېره کړې او څومره زر چې کېدای شي وینه ځان ته وخېژوه، که نه دا دوایانې به هېڅ اثر ونه کړي((.

ډاکتر نور هم څه ویل، خو زما پام د ړومبي ډاکتر خبرې اړولی و چې ویل یې.

))ستا وینه ډېره قیمتي ده، هر انسان ته ختی شي، خو د هر چا وینه تا ته نه شي ختی، څو چې ستا د وینې ګروپ نه وي پیدا شوی((.

د وینې د اخیستو خو راسره هېڅ درک نه لګېده، ډېره موده پس کورته لاړم او څنګه چې په پوړو و ختم، نو د مورکۍ سترګې را باندې ولګېدې. په غبرګو لاسونو یې له خپلې سینې نه درز پورته کړ او ویې ویل:

))ای لویه ځوانه راورسېږې، په زوی مې څه شوي دي، ته دې خوا راشه چې زیږي خو به نه یې نیولی((.

ماته چې خپل ځان معلوم و، هېڅ مې و نه ویل، کمرې ته لاړم او په کټ کې وغځېدم، مور مې رانږدې شوه، د سترګو زېږمې یې راته راښکلې او په یقین سره یې وویل:

))زویه زیږي وهلې یې، راځه بلا ګی دې واخلم، څنډ مه کوه چې د زیږي با با زیارت دې بوځم((.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

زه که هر څو پوهېدم چې زيړي نه يم وهلی، خو مور ته مې ښنګه دا باور ورکړی و. دا خو مې ورته نه شو ويلی چې ما د وينې په سودا کې تاوان کړی دی. زيارت ته ورسېدو، مور مې څو واري لاس نيولی د زيارت نه وګرځولم، له منجاور نه يې راته بندونه واخيستل او ډېره شيبه يې په لوړ غږ زما د رغېدو دعا وکړه. د زيارت منجاور مې مور ته وويل:

"بندونه به دې زوی ته له غاړې نه وتړې، دا مالګه په هاغه مخامخ کوهي کې واچوې،اوه ورځې به دې زوی ته په اور پخکړی قتغ نه ورکوې، که خدای ته منظوره وي، زوی به دې روغ رمټ شي".

ما چې د يوې هفتې د پرهېز خبره واورېده، په زړه مې تياره راغله، ساه مې ډوبه شوه، مور ته مې وکتل، د هغې هم راته حال خراب شو، د غز ډډ ته يې تکيه ووهله، سترګې يې پټې وې، خو اورېده اوږده سا يې اخيسته، چې په دې وخت کې مې د مور زهيرتيا او زما فريب په مغزو کې يو توپان راوست او چې مور مې لږه ساه صورت شوه، نو د ډاکتر د چيک اپ ټوله خبره مې ورته سپينه کړه.هغې چې زما خبرې واورېدې، نو په غوسه يې راته وويل:

"چې داسې ده نو مخکې دې ولې راته نه ويلې، چې دا تکليف خو مو له سره کم وای، خو څه خدای دې اوس خېر راپېښ کړي".

له زيارت نه په واپسۍ مې د مور په وينا بندونه له غاړې نه وتړل، خو مور مې په سبا نېغ هسپتال ته بوتلم. سرجن ته مو د چيک اپ پرچې ورښکاره کړې، هغه د وينې په بينک چيټ راکړ، خو په بينک کې زما د وينې ګروپ ميلاو نه شو. په وينې خرڅوونکو کې مو هم وليدل، خو داسې څوک نه وو راغلي چې زما د وينې سره يې وينه برابره وي. د علاقې د چرمين نه مو د وينې د خيريه هسپتال په نوم چيټ واخيسته، هلته هم پيدا نه شوه. د هغوی په ذريعه مو په اخبارونو رېډيو او ټي وي کې د وينې د ضرورت اشتهارونه ورکړل او چې دا ټولې لارې را باندې بندې شوې او هېڅوک حاضر نه شول چې وينه دې راکړي، نو د ړومبي ډاکتر خبرې مې يو ځل بيا په مغزو کې توپان راوست.

"ستا وينه ډېره قيمتي وينه ده. ستا وينه ډېره... ستا وينه"....

د وجود کمزورتيا او ورځ په ورځ د مصيبتونو لړۍ د ژوندانه د ستړيا احساس راکړ، څلور پنځه ورځې مې چې په کور کې تېرې کړې، نو زړه مې ښه په تنګ شوی و. د ملنګ بابا په زيارت کې مې خپله کوډله راياده شوه. ورغلم، په خپل حال ولاړه وه، يوه ښه شېبه مې د زيارت په بوټو نظر واچوه او د ګلاب په هغه بوټي چې ما يې تر لاندې خرچه ساتله؛ نظر پرېوتو، ناڅاپه را په ياد شو چې څو ورځې وړاندې مې د دې بوټي لاندې خرچه پرېښې وه. ورغلم او په وارخطايۍ مې د بوټي بېخ ته لاس کړ، په پلاستيکي ګوتۍ کې بنده ټره (پاکټې شراب) په ګوتو راغله، ناڅاپه مې په سر واړول او په ړومبي ځل مې محسوس کړل چې د خپلو وينو وروستی ګوټ مې هم تر مرۍ تېر کړ.

۲۸/۰۷/۲۰۰۰

پېښور لا لي باغ

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

سخت مصروف یم

یو خو دا ژورنالیزم ډیر سترې کار دی او په تیره بیا صحافتي ژورنالیزم، که یو ځل سړی د صحافتي ژورنالیزم په لومه کې بند شي نو بیا دې خدای (ج) مل شي.

تیر کال چې زه دیوې مجلې د پښتو برخې اډیټر ووم ، نو دچا خبره له پښو نه مې بجلې ایستلې وې . دلیکنو په خاطر به کله په لیکوال پسې په یوه او کله په بل دفتر ګرځیدم. که به کوم لیکوال په مخه راغی، د روغبړ نه د مخه به مې د لیکنې غو ښتلو رنګین لفظونه سره راټول کړ او د لیکنې غوښتنه به مې ترې وکړه.

که په کوم لیکوال پسې به دفتر ته ورغلم نو د خپل مصروفیت نه به یې سر ټکا وه . داسې هم نه وه چې ګنې زه دمقالو څخه عاجز وم. او داځکه چې زموږ مجله دیوې موسسې له خوا خپریده اود ګذارې سره سمه یو څه حق الزحمه یې هم ورکوله .

ځیني لیکوالانو به په مستعارو نومونو څو مقالې راکولې او ځیني چې به دحق الزامې نه خبر نه وو او دفترونو ته به پسې لاړم ، نو له ډیرو به مې دا ټکی اوریده چې " سخت مصروف یم، د دفتر کا رونه راباندې دومره ډیر شوي دي چې دسر ګرولو ته هم نه یم وزګار، بخښنه غواړم " په دې وخت کې به مې ورو ورته له خولې نه ووتل : صا حبه زموږ مجله حق الزحمه هم ورکوي. نو پیاوړي لیکوال به په وښکو کې موسکی شو او ورو به یې راته وویل : "ځه کوښښ به وکړم چې یو څه درته ولیکم ، زورور سړی یې" زه په دې پو هیدم چې زه زورور نه ، خو مجبوراً به مې ورته کور ودانی وواېه. داسې وخت هم راغی چې ما دمجلې سره کا ر پریښې و او دیوې بلې ادارې سره مې کا ر پیل کړی و، زیا تې له دې منډو نه خلاص وم چې له چا نه مقاله واخلم یا چا ته حق الزحمه ور وسپا رم. اوس چې له ما څخه د کومې مجلې مدیر اوبیا دداسې مجلې مدیرچې حق الزحمه نه ورکوي ، لیکنه وغواړي، نو ډیر په اسانه مې خولې ته راشي چې " سخت مصروف یم " بخښنه غواړم. دمجلې مدیر موسکی شي او راته ووایي چې، دا د مصروفیت مرض په ټولو لیکوالانو لګیدلی، ددې به څه چاره وي ؟ خو دا مدیر اشنا مې خبر نه دی چې دهر مرض دوا شته او د لیکوال د مصروفیت دمرض دوا حق الزحمه ده. داځکه چې لیکوال په لیکنه زحمت باسي ،انرژي مصرفوي ،که یوه اندازه حق الزحمه ورکړل شي، نو دلیکوال روحیه به پیا وړي شي اوبلې لیکنې ته به یې هم زړه وتخنیږي . ماچې دمجلې سره کار کاوه نو یوه لیکوال به چې دهرې ګنې لپاره مقاله راکوله ، دا خبره به یې ضرور راته کوله چې حق الزحمه یې غواړم ، ځکه چې ددې لیکنې پر مهال م دوی قوطۍ سګرټ څکولي دي. ما به ورته په سینه لاس کینښود او ورته وبه مې ویل: استاده غم مه کو ه چې مجله چاپ شوه اول به تاته حق الزحمه در ورسوم.

یو وخت ما پوره شپږ میاشتې وروسته یوه لنډه کیسه لیکلې وه، مخکې له دې چې په یوه درنه ادبي غونډه کې یې نقد ته وړاندې کړم، دیوې داسې مجلې مدیر ته مې دمجلې په دفتر کې ولوستله چې حق الزحمه یې نه لرله. مدیرکیسه خوښه کړه اودچاپ لپاره یې لاس راوغځا وه. ما ورسره وعده وکړه چې په غونډه کې تر اورولو وروسته به

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

يې ضرور دروسپارم. په همدې ورځ غونډه هم وه. د غونډې په پیل کې تر تلاوت وروسته یوه فرهنګي ملګري وویل : " زما قدرمنو لیکوالو او شاعرانو ! ما د یوې موسسې سره ژمنه کړې چې دیوې جریدې مسوولیت پر غاړه واخلم او دا ژمنه مې ستاسې په ډاډ کړې ده. هیله کوم چې خپلې لیکنې به له ما څخه ونه سپموئ." لږه شیبه وروسته ماته بلنه راکړل شوه. ما چې کیسه د نقد لپاره ولوستله، یارانو یې خوبۍ او خامۍ راپه ګوته کړې، ښه ګرم بحث پرې وشو، کله چې له ستیج نه راکوزیدم نو هغه فرهنګي ملګری چې له مخه یې دلیکنو غوښتنه کړې وه، له خپلې چوکۍ راولاړ شو او لیکنه یې زما له لاسه کش کړه. ما خپله لیکنه په ګوتو کې کلکه کړه او ورته مې وویل : صاحبه ما له یو چا سره وعده کړې، چې دا لیکنه به ورسپارم ، تاسې ته بله لیکنه درکوم. خو ملګري لیکنه کلکه نیولې وه او ټینګار یې کاوه چې نه همدا کیسه به راکوې. ما یې پر نه ورکولو ټینګار کاوه، خوهغه نه منله. بلاخره خوله یې زما غوږ ته رانژدې کړه او ورو یې وویل :

"اشنا حق الزحمه هم لري"

دحق الزحمې دنوم په اوریدلو سره زما ګوتې سستې شوې او ملګري لیکنه خپل لاسي بکس ته ور ننه ایسته.

1382/12/01

کابل، خیرخانه

عابد او نامریي څواک

که له پښتو شعر نه راتیر شوو، لنډې کیسې او ناول ته تم شوو، نو و به ګورو چې د شعر پر پرتله د کیسې او ناول لمنه ډېره خواره ده. څکه خو دې کمښت ته د باز محمد عابد پام شوی دی او د شعر له اسمانه یې د لنډې کیسې میدان ته رادانګلي دي. کوښښ یې کړی دی چې د پښتو ادب لمنه په " نامریي څواک" نوره هم پسې ښکلې کړي.

عابد په پښتو ادب او په تیره بیا د برې پښتونخوا په هاغه شاعرانو او لیکوالانو کې شمار دی چې د هجرت په چاپریال کې یې شعرونه او کیسې لیکلي دي. او په اسانه یې د نن خبره د سبا ورځې نسلونو ته سپارلې ده.

زه نه شاعر یم او نه لیکوال، خو دومره باید ووایم چې لنډې کیسې په پوره لیوالتیا لولم او خوند ترې اخلم. تر کومه ځایه چې ما ته مالومه ده د لنډې کیسې سرلیک باید په زړه پورې او عام فهمه وي. که داسې و نه شي، نو ډېر لوستونکي به یې له لوستلو څخه محروم پاتې شي. په تیره بیا د کتاب نوم خو باید چې ډېر جذاب او په زړه پورې وی. زما په نظر که کوم بل ښه نوم یې ورته غوره کړی وای بده به نه وه.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

ښايي ځينې دوستان ووايي چې ضروري نه ده چې هر څوک دې پرې پوه شي. خو زه وايم چې دا هم ضروري نه ده چې ادب دې د ادب لپاره وي. ادب دې د ژوند لپاره هم وي. كه لږ مخته لاړ شوو او د غرب دروازه پرانيزو، نو و به گورو چې په ميلونونو وګړي د لنډې كيسې او ناول لوستونكي دي. دا ټول اديبان نه دي، بلكې عام وګړي دي. چې د سفر او د رخصتيو په ورځو كې ناول او ياهم لنډې كيسې لولي.

د عابد نامريي څواک مې له پيله تر پايه ولوست. ډېرې په زړه پورې كيسې يې په كې راټولې كړي دي چې د لنډې كيسې په معيار پوره دي.

زه د عابد صاحب په كيسو خپل نظر په لاندې ډول كاږم

د " ميا صاحب" كيسه كې د تورخم د دروازې خلاصيدل، د شلمان په گرځوني كې د مجاهدينو راوتل، په كمې ډكې كې د عسكرو برچه پک درېدل او همداسې نور انځورونه يې په ښه برياليتوب ايستلي دي. كيسه په زړه پورې ده.

"په كړس كړس مو وخندل" كيسه كې عبدل ماما د جلال آباددی او په بدلمنو كوڅو گرځي. څومره به ښه وای كه عابد صاحب دا كوڅې په سمه توګه راپيژاندلای وای. ځكه چې اوس به هغه كوڅې نه وي او يا به ما غوندې ډېرو مسافرو نه وي ليدلي.كاش چې عابد د جلال آباد د ښار انځورگري په خلاص مټ كړای وای.

له دې پرته " شكست" مباركه شپه" د قربانۍ چمړې" قيمتي وينه" ياهو. كام" دا ټولې كيسې يې په زړه پورې دي او د پيښور په ټولنيزو مسايلو ليكل شوي دي. كه عابد په دې كيسو كې هم په ښه توګه د پيښور انځورگري كړې وه، مثلاً د پيښور د ختو كورونه، د چكړو نه ډكې كوڅې په شاډنډ كې د ميښو كتارونه لكه د روسانو د شوبلو كاروان، د ريكشو اوازونه او داسې نورډېر انځورونه دي چې شل كاله وروسته به يې نقشه بدله شوي وي، نو د كيسو خوند به يې يو په دوه شوی وای .

د " ښاپيرۍ اوديو" كيسه كه لږه غځېدلی وای نو كيسه به د ادبي ټوټې نه راوتې وه.

له دې هر څه چې راتير شوو، عابد په خپلو كيسو كې كركټرونه پر ځای كارولي دي. هر كركټر ته يې ژبه وركړې ده. يوه يادونه بايد وكړم چې عابد ځينې كركټرونه په اردو وزمه انگليسي ژبې هم غږولي دي، بايد چې دلته يې په قوس كې عام فهمه لغاتونه هم ورسره ليكلي وو. ځكه چې هغوو لوستونكو ته به په كې ستونزې نه وي څوک چې په اردو وزمه انگليسي نه پوهيږي.

په اخيره كې عابد صاحب ته د دې ټولګې په چاپولو مباركي وركوم او هيله لرم چې په راتلونكي كې به تر دې لا ښې لنډې كيسې وليكي.

سليم حيات غربي لندن ٢٠٠٤/٢/ ٢٥

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

شيخ صاحب

سره له دې چې ډېره بريت يې پاك خرييل خودمحلې خلكوبه شيخ صاحب باله. ده دشيخ جنرل سټورپه نوم په محله كې ترهرڅاغېټ دوكان درلوده. ددوكان په سرېې ځان ته داوسيدومناسب كورجوړكړى وچې دی اودده ښځه پكې استوګن وو. شيخ د اولاد له نعمته بې برخې و. دوكان ته يې دوه تنه شاګردان نيولي وو. هغه دمحلې له خلكوسره جوړتازه په ورين تندي كوله خودمحلې دخلكوپه دې ښه نه ايسيده چې شوم سړی و. تنخوادارو ته به يې ترتنخواپه پورهم سودا وركوله. كه پوره وړي به په ټاكلي نيټه پورپرې نه كړ، نودشيخ صاحب دپوردوصولولولاره به بدله شوه. داسې هم نه چې دپوره وړي نه دې په بدرنګ پوروغواړي. فقط په پورپسې به يې سودوتاړه. پوره وړی به مجبورو،كه په دې تنخواكې نه و، نوبلې ته خوبه يې خامخا پورورپرې كړی و .

شيخ صاحب د پريم چند هندو زوی و. پلاربه يې په همدې دوكان كې تيل مالګه خرڅوله. په دوكان كې څوزاړه ټيمان او شكورونه اوس هم له هماغه وخته پراته وو. مسين لوښـي به يې اخيستل او خرڅول. په پورتنۍ الماری كې يومنګی، يوه كوزه او يو چيلمچي د هغه د وخت يادګار وو. شيخ صاحب به دپنځه شپږ كلونوو، چې مور يې مړه شوه اوداوس چې د پيرصاحب د كور تر شا د شيخ صاحب كوارټرې دي، دا پخوا لوی ميدانی و، چې په همدې ميداني كې يې وسوځوله.

شيخ صاحب به لا ماشوم وچې دپلارسره به يې په دوكان كې پوره لاس كوو. د ماشومتوبه يې ځيرك اموخته كړی و. دهندوستان دتقسيم په وخت شيخ صاحب پوره زلمی شوی و. خط اوبريت يې راغلي وو. دملا نه به يې يوه چاړه ترله اولاس كې به يې كړی اچولې وه. دپاكستان دجوړيدو نه لږه موده وروسته يې پلارمړ شو او شيخ صاحب يوازې شو. دا داسې وخت وچې دهندوانو اومسلمانانو ترمنځ كركه سيواشوې وه. څوك هندوستان ته لاړل او څوك پاكستاني شول. شيخ صاحب هم ايمان راوړ. نوريې نوسيالۍ او دوستۍ هم له مسلمانانو سره شوې. په هغوكسانو كې چې دشيخ ورسره رقابت و يوهم پيرصاحب و. پيرصاحب هم په ټوله محله كې پيژندلی شوی سړی و. دلرې لرې نه به خلك ورته راتلل ښې پيسې يې راټولې كړې وې دپراخه انګړخام كوريې درلود. په يوه كونج كې يې دوه كوټې وې چې په يوه كوټه كې به پيرصاحب استراحت كاوه او په بله كې به يې عقيدتمندو ته تاويزونه وركول. دانګړ په منځ كې يې دتوت يوه ونه ولاړه وه چې سيوري ته به يې پنځه شپږ تنه خاص خاص مريدان هروخت ناست وو. دشيخ صاحب سره يې په دې نه لګيده چې دده په باب به يې زهرجنې خبرې كولې. كه څوك به دلرې ځايه دپيرصاحب په پته راغلل اوتصادفاً به يې دشيخ صاحب نه پوښتنه وكړه شيخ صاحب به ورته وويل :

هغه جعلي پير! هغه فراډي! ورروه كه پيسې دربانديې زياتې شوې وي، چيرته خوار غريب سره مرسته وكړه، خو د دې فراډي پير په دام كې ځان مه ګيروه.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

پیر صاحب به همیشه د محلې سپین ږیرو ته د شیخ صاحب نه دا ګیله کوله چې عقیدتمندان یې له لارې ستنوي. او دا به یې هم ویلې چې څو، څو وارې مې ورته د مهربانۍ تاویزونه هم کړي دي او دا هر څه یې د ده د تاویزونو له برکته پیدا کړي دي.

په پیل کې د پیر صاحب او د شیخ صاحب په اختلاف څوك نه رسیدل، خو یوه ورځ چې شیخ صاحب د نورو مخ ته په ارمانجنه لهجه وویل:

"ډیر ښه مارکیټ په کې جوړیدی شي، خو دا پیرګوټی یې په هیڅ شان نه خرڅوي. څو، څو وارې مې ورپسې اجنټان لیږلي دي، خو دا پیرګوټی ورته غا ړه نه ږدي.

پیر صاحب چې په دې پوه شو، چې شیخ صاحب ترینه نه اوړي، نو د دوه تنو مریدانو په لاس یې د شیخ صاحب په دوکان کې غټې، غټې مږې خوشې کړې. سهار چې شیخ صاحب دوکان خلاص کړ پوه شوچې مږو یې په دوکان کې ښه خواري کړې ده او ځنې قیمتي څیزونه یې له خرڅلاوه ایستلي دي. په دې ورځ شیخ صاحب چاته څه ونه ویل. بله ورځ چې مږو خپل فعالیت لا تند کړی و، نو د شیخ صاحب فریاد ټولې محلې ته ورسیده. پیر صاحب راغی او شیخ صاحب ته یې وویل:

"شیخ صاحب، په دوکان کې دې یوه توره پیشو وساته، د مږو به بیا مخ هم و نه وینې. خو دا یوه خبره ښه په غور واوره چې په خیټه به یې مړه ساتې. پیشو چې په خیټه مړه وي، د خاوند د مال ښه ساتنه کوي.

شیخ صاحب د پیر صاحب مشوره خوښه کړه. یوه توره پیشو یې راوړه او په دوکان کې یې خوشې کړه. تیر ماخوستن یې په یوه کاسه کې نیم غوښن هډوکي راوړه او پیشو ته یې مخې ته کیښودل. دوکان یې وتاړه او نیغ کور ته وخوت.

شیخ صاحب ډوډۍ خوړلې وه او د چایو له پیالې نه یې په مزه مزه یو یو غړپ کاوه چې ناڅاپه یې د دوکان له لوري د کړنګ کړونګ آوازونه تر غوږو شول. نیغ پورته شو، د کوټې کړکۍ یې خلاصه کړه، سر یې ور وایست او د دوکان پورو دروازو ته یې وکتل. قلفونه یې له نظره تیر کړل، چې په دې کې بیا د د لوښو د جنګیدا غږونه پورته شول. شیخ صاحب په یوه منډه له کوره ووت او چیغې یې جوړې کړې:

"غل دی! غل دی. یه خلکه! په دوکان کې مې غل غلی شوی دی." په لږه شیبه کې د محلې ټول خلك د شیخ صاحب د دوکان مخې ته راټول شول. د شیخ صاحب فریاد لا نه و غلی شوی چې د محلې خلکو هم د بندو دروازو تر شا د لوښو د جنګیدا آوازونه واوریدل. دوه تنه د خلکو له منځ نه د شیخ صاحب سره د دوکان دروازو ته ورنږدې شول او وار په وار یې د وره په چول کې ولیدل. په دوکان کې یو مسین منګی د دوکان په څلورو کونجونو کې د فوټبال په څیر له الماریو سره لګیږي او د دوکان سامان سره ګډوډوي. شیخ صاحب چې دا حال ولید، سره لرې پرې راغله،

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

ټول وجود يې لکه د پاڼې رپيده، هغو دوو تنو په تعجب سره يو بل ته وکتل، د خلکو په منځ کې هم زوږ پيدا شو ډېر په دې عقيده وو چې سړی سود خور دی، نه به يې دا دنيا خدای روزي کوي او نه هغه .

د خلکو تر منځ لا ګونګوسي روانې وې، چې پير صاحب په داسې جلالي انداز کې راښکاره شو، لکه کوم چرسي چې تازه تازه د چيلم له سرې نه پوره نيم ګز لمبه ايستلې وي او له سترګو نه يې د اور سيندونه لاړې کوي، ويې ويل:

"شيخ صاحب ! بيا څه پيښه شوې ده چې دا خلك راټول دي؟"

شيخ صاحب به لا ځواب ته خوله جوړوله، چې له دوکان نه د لوښو د جنګيدا غږونه راغلل. شيخ صاحب وويل:

پير صاحب! خدای پوهيږي، دغه حال دی. فکر کوم چې د دوکان ټول سامان مې له کاره ووت.

پير صاحب وويل: اخر څه خبره ده؟

شيخ صاحب وويل: نه پوهيږم، خو هغه مسين منګی په دوکان کې کونج په کونج لګيږي او له الماريو نه سامان غورځوي.

_د خدای بنده، وخت ناوخت څه خير خيرات وباسه، ټول عمر دې په شومتيا کې تير کړو. څه خو د الله باچا د درويشانو خيال ساته. دا ټوله ستا د ګناهونو نتيجه ده، په دوکان دې د تورې بلا سيوری شوی دی.

_پير صاحب هر څه چې کيږي ، په خدای به شي او په تا به شي، خو ځومره ژر چې کيږي له دې بلا نه مې خلاص کړه.

_خلاص به شې، خلاص به شې، خو،

_د (خو) ځای دې په کې نه پريږدم. پير صاحب! انشا الله خوشحاله به دې کړم.

پير صاحب په داسې حال کې چې وريځې يې نيمايي تندي ته رسولې وې، په برندو سترګو يې شيخ صاحب ته وکتل او د دوکان په لور يې درانه درانه قدمونه واخيستل. څنګه يې چې د دوکان ور نيم کښوکړ، منګی راغی او د پيرصاحب په سينه مزبوت ولګيده. پيرصاحب ستوني ستاغ پرځمکه پريوت او د منګي له خولې نه يوه توره پيشو په کراره راووته او په يوه منډه د خلکو له نظره پنا شوه. په دې وخت کې شيخ صاحب وويل:

"ما به تاسې ته نه ويل چې دا جعلي پير دی، فراډ کوي، د ساده باده خلکو جيبونه په چل ول تشوي، دا پير نه دی، د فساد جړ دی. راځئ چې ټوله محله ورته يوه خوله شو او له دې محلې نه يې وباسو. که کور بهانه کوي، نو زه حاظر يم چې په دوه چنده قيمت يې ترې واخلم. خو چې دا له دې محلې نه ورك شي. ومو ليدل چې په منګي کې پيشو ننوتې وه او ده لا څه څه ويل".

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

پیر صاحب چې د شیخ صاحب خبرې په سره سینه واوریدې، نو د حق یاهو نارې یې له خولې وایستلې او ویې ویل :

"شیخ صاحب! زه خو دا منم چې په منګي کې پیشو ننوتې وه خو ته دا ومنه چې په پیشو کې هم څه ننوتي وو.

د شیخ صاحب سر چې د پیر صاحب په خبره پوره خلاص شوی و، سترګې یې پر ځمکه وګنډلې او غوړونه یې بوخ ونیول چې په دې کې پرې پیر صاحب ورغږ کړ:

ـشیخ صاحب! ګوره چې زما شیریني دې له یاده ونه باسې.

1998/ 11/ 07

پېښور لالي باغ

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

د قربانۍ چمړې

لوی اختر ته به لا څو ورځې پاتې وې چې زموږ محلې ته د کشمیري مجاهدینو په نوم څو تنه راغلل او د جامع مسجد مخې ته یې چې د محلې په بازار ګوټې کې دی، دفتر پرانیست. په همدغه ورځ د فلاحي مرستندویه ټولنې ځیني غړیو او د جامع مسجد امام صاحب سره په رابطه کې شول. د محلې په بازار ګوټې کې یې له یوه سر نه تر بل سر پورې په دیوالونو اشتهار پاڼې ولګولې. په پاڼو کې د جنګ له ټریننګ نه پرته له ځوانانو څخه غوښتنه شوې وه چې په عملي جهاد کې برخه واخلي او د هندوانو په مقابل کې وجنګیږي او خپله اسلامي فریضه ادا کړي. دغه راز یې په پاڼو کې د مجاهدینو دیوکال د فتوحاتو ګزارش هم وړاندې کړی و.

بله ورځ د مسجد د امام صاحب او مرستندویه ټولنې په ملتیا په محله کې کور په کور وګرځیدل او له مجاهدینو سره د مرستې غوښتنې یې وکړې. زموږ په محله کې چې زیاتره ځوانان بې روزګاره او د چرسو په نشه روږدي شوي دي، ځینو ځوانانو تره وکړه چې که جهاد ته ځي او که نه، خو ټریننګ ته به ضرورځي، چې د چرسو له نشې نه خو په کې خلاص شي. دفتر ته لاړل او د ټریننګ په لست کې یې نومونه ثبت کړل. او وعده یې وکړه چې د لوی اختر نه پس به خامخا ټریننګ ته ځي. اختر ته به لا څلور ورځې پاتې وې چې د جمعې مبارکه ورځ راورسیده. امام صاحب د جهاد په فلسفه او فرضیت خبرې کولې . د خبرو په ترځ کې یې وویل:

"فرض شي جهاد هغه وخت چې وکړي تجاوز کفار په مسلمان ملت باندې .

دمحلې له ځوانانو نه یې په عملي جهاد کې د برخې اخیستو او د محلې له مالدارو خلکو نه د مجاهدینو لپاره د مالي مرستې غوښتنه وکړه. تر هغې چې اختر رارسیده، په دفتر کې د خلکو ګڼه ګوڼه ډیره وه. امام صاحب به هم وخت نا وخت په دفتر کې لیدل کیده. هر وخت به په کې د چایو پریماني وه. څوك به په چایو جوړلو بوخت وو او چا به میلمنو ته د چایو پیالې وړاندې کولې. اختر ته چې دوه ورځې پاتې شوې، مجاهدینو د محلې په ټول بازار کې بینرې وځړولې. په بینرو لیکل شوي وو:

))قربانی کی کهالین کشمیري مجاهدوکو عطافرماین.

اپناعطیات اورقرباني کی کهالین اپنا علا قی مین جامع مسجد کی سامنی دفتر مین جمع کراین . شکریه((.

منجانب : تنظیم المجاهدین کشمیري

کله چې امام صاحب په بازا ر کې بینرې ولیدې په تندي کې یې ګونځې وغځیدې په قهراوغضب یې بینروته وکتل او له ځانه سره وګونیده دمجاهدینو په دفتر بې له سلامه تیرشواوپه مسجدننوت بلا خره دلوی اختر ورځ راورسیده. امام صاحب دسهار په لمانځه کې داختر دلمانځه وخت اته بجې وټاکه. اوه نیمې بجې به وې چې داختر دلمانځه داداکولو لپاره مسجدته ورسیدم. دخلکو ګڼه ګوڼه وه ، هرچاکوښښ کاوه چې دلمانځه لپاره مناسب ځای ومومي.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

امام صیب دقربانۍ په فلسفه اومسايلو خبرې کولې. وخت داتوبجو نه په تیریدو و. دزياترو خلکو نظرونه په هغه ديوالي ساعت وو چې دمحراب له پاسه لګيدلی و اوپه سواليه انداز به يې دامام صيب په لورکتل. چې په دې وخت کې دامام صاحب خبرو زما توجه جلب کړه ويې ويل:

په کتاب کې راغلي دي چې وړې وې راشي کيني په بلۍ ستاسې په ورځ دلوی اختر روحونه د موراوپلار ستاسې. نواى مومنانوورونو! ورکړئ غوښې دقربانۍ په ارواحو دانبياوو کرامو اوپه ارواحود موراوپلار خپل غربا او مساکينو ته. اوورکړئ چمړې دقربانۍ طالبانو ته دمسجد خپل چې واخلي پرې کتابونه دفقې اوعلم ددين خپل .

امام صاحب لږه شيبه چوپ پاتې شو په مقتديانو يې ښکته پورته نظر واچاوه اوزياته يې کړه:

اوريدلي مې دي چې شته ځينې کسان چې نه و باسي چمړې دګډورو نه دقربانۍ اولرې کوي ترينه وړۍ په واسطه دپاکي ياچړې ! نواى مومنانو ورونو نه کيږي قرباني ستاسې چې ونه باسئ چمړې دګډورونه دقربانۍ. بله داچې پيداشوي دي ځينې خلك چې په نوم دکشميري مجاهدينو ټولوي چمړې دقربانۍ اوګرځوي يې ذريعه دمعاش خپل. نواى مومنانو ورونو ! ورنه کړئ داسې خلکوته چمړې دقربانۍ چې نه کيږي قرباني ستاسې په حضور دباري تعالى کې .

امام صاحب به لا نورهم څه ويل، خو دساعت ستن اته نيمو ته رسيدلې وه. د مقتديانو دصبر پيمانه لبريزه شوې وه، د وروسته نه خلکو په صفونو جوړولو پيل وکړ. امام صيب مجبوراًً دلوى اختر دلما نځه نيت تازه کړ. لمونځ اداشو ، خطبه وويل شوه، په مسجد کې داختر دمبارکيو سلسله جاري وه. ځان مې څه په شواخون له ګڼه ګوڼې نه راوايست ، په کوڅه کې دمجاهدينو بينرې همغسې ځړيدلې خو دفتر ته يې غټ کولپ لګيدلی و .

2000/ 03/ 17

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

خصوصي میلمه

تیره ورځ چې کمال صاحب له وخت نه مخکې دمجلې ایډیټ شوې پاڼې د میز له سر نه ټولولې، نو داسې معلومیده چې کوم ضروري کار پسې به ځي. د مجلې د مدیرپه میز یې سترګې ونښتې، د یوې خپرونې تازه ګڼې یې پام ور واړوه. مجله یې راواخیسته او له عادت سره سم یې د سرمقالې په لوستلو پیل وکړ. دوه درې جملې به یې لا نه وې لوستې، چې په تندي کې یې ګونځې وغځیدې. د مجلې مدیر ته یې وکتل، خوله یې څه ویلو ته جوړه کړه، خو مدیر صاحب په خپلو کاغذونو کې ډوب و.

په سرمقالې یې بیا سترګې ښخې کړې، یو پیرګراف به یې لا نه و لوستی، چې نیغ له چوکۍ نه پورته شو او مجله یې د میز په سر داسې په شرق وغورځوله، چې د مدیر صاحب پام یې بدل کړ او زیاته یې کړه:

"وګوره کنه مدیر صاحب، هماغه موضوع یې څیړلې ده چې تیره ورځ مو پرې بحث کاوه. ما درته نه ویلې چې زموږ هیوادوالو ته لومې غوړیدلې دي او د زرکو په څیر خرامانه، خرامانه د دام خولې ته ورځي، ځانونه پردي کوي او بیا په دې پردیتوب فخر هم کوي".

مدیر صاحب ترې پوښتنه وکړه چې په سرمقاله کې دې څه ولیدل چې دومره بې حوصلې شوې؟

کمال صاحب ځواب ورکړ:

هماغه څه چې اندیښنه مو ترې لرله. لیکلي یې دي چې د لوړو زده کړو خاوندان او مسلکي کدرونه په ډېرې تونده له هیواد او سیمې نه ووځي، په غربي ټولنو کې حل کیږي او خپل هویت له لاسه ورکوي. دا یې لا څه کوې چې د هیواد دښمنانو هم ورته زمینه برابره کړې ده او په ډیره اسانۍ سره مسلکي کدرونه له کورنیو سره قبلوي. عجیبه یې لا دا چې هلته یې د کار د قوې په توګه استعمالوي او لارې کوڅې پرې جارو کوي".

کمال صاحب یو اوږد اسویلی وایست او زیاته یې کړه:

مدیر صاحب، ته وایه دا مسلکي کدرونه (چې زموږ د هیواد سرمایه ده) چې دومره په اسانه د پردیو لاسونو ته ځانونه اچوي، په دوی څوك ملامت دي؟ آیا دوی سره دا فکر نه شته چې زموږ جنګ ځپلی هیواد به په دې وتوانیږي چې په راتلونکو دیرشو کلونوکې دې یو مسلکي کدرهم پیدا کړي؟ په داسې حال کې چې په هیواد کې ښوونه او روزنه په ټپه ولاړه ده.

کمال صاحب به لا نور هم څه ویل خو د مدیر صاحب نظر په دیوالي ساعت ولګیده، وخت پوره و، کمال صاحب ته یې وویل:

"خبرې دې په زړه پورې دي، خو وخت په تیریدو دی، درځه چې کورونو ته ځو".

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

کمال صاحب چې له دفتر نه ووتو، د سرمقالې موضوع يې دومره په ذهن بوج شوې وه چې تر کوره په سپور او پلې مزل له سره پوه شوی نه و. چې په کور سترې ستومانه ننوت، نو له ورايه يې مشر زوی ورته سلام وکړ او په خوشحالۍ يې ورته يو سرخلاصی ليك ورکړ. ليك په اردو ژبه و. ژباړه

کمال صاحب! سلامونه، څرنګه چې د کلنۍ ازموينې نتيجه اعلان شوې ده، له نيکه مرغه کامران د ټول ښوونځي د شاګردانو په نسبت په ښو نمرو له پنځم ټولګي نه فارغ شوی دی، چې تاسې ته مبارکي وايو. تاسې ته به معلومه وي چې زموږ ښوونځی د نرسرۍ نه تر پنځم ټولګي پورې دی او هر کال موږ له پنځم ټولګي څخه د ممتاز شاګرد د برياليتوب په وياړ يو شاندار پروګرام جوړوو، چې دا نيکمرغي ستاسې د زوی (کامران) په برخه شوې ده، تاسې به له موږ سره په دې پروګرام کې د خصوصي ميلمه په توګه سبا سهار انشاالله په اتو بجو ګډون کوئ، مننه.

د ليك په لوستلو د کمال صاحب وښکې و غځېدل، زوی يې په غيږ کې ونيوه، په دواړو رخسارونو يې ښکل کړ او د لسو روپو نوټ يې ورته په ګوتو کې کېښود.

کمال صاحب چې څو شيبې له مخه تك تور ګرځېدلی و، لږ تازه شو. د خپلو ورو بچو سره يې ټوکې ټکالې پيل کړې او د ماښام ډوډۍ يې لږ په آرام وخوړه. خو د ماخوستن له لمانځه وروسته چې د خوب لپاره په کټ کې وغځېده، نو د سرمقالې موضوع يې يو ځل بيا په ذهن سوره شوه. د خپلو هغو هيوادوالو په حال يې افسوس وکړ چې په پرديو ټولنو کې په ډېره خوشحالۍ ځانونه او اولادونه حل کوي. د ذهن په پرده يې د فلم د صحنو په څير ډېر ياران يو، يو تر نظره تيريدل چې دی يې له کلونو، کلونو راهيسې د ليدو په طمعه و، هغوی ټول ورته پردي ښکاره شول، په خپل ژوند يې فخر وکړ او له ځانه سره يې ووېل:

شکر دی خدايه! که په خپل هيواد نه يو، نو د هيواد د ځمکې په سر خو آسمان وينو، دا ګوره په آسمان کې د ستورو نغری، دا پريونې او داد ستورو کټ چې زه لا ماشوم وم او د خپل بام له سره به مې ليدل، کټ مټ هماغه شان دلته هم زموږ پر سر ولاړ دي. شکر دی چې کله ناکله راباندې د وطن ليونی او مست باد هم ولګي، په ايمان چې زړه مې پرې ښه شي.

کمال صاحب لا هماغسې په خوږ نظر د آسمان د ستورو ننداره کوله، چې خوب په خپله غيږ کې ونيوه.

سهار چې له خوبه پاڅيده، نو پوره اته بجې وې. د سرمقالې موضوع ترينه هيره شوې وه. د کامران پروګرام ورياد شو. زر زر يې ولمبل، په ولاړه ولاړه يې يوه پياله چای وڅښلې، د کامران د ښوونځي په لور وخوځيده او چې څنګه د ښوونځي په کوڅه ورسم شو، نو د ښوونځي د لاوډسپيکرنه په اردو ژبه غږ پورته شو:

ګلاليو ماشومانو! څرنګه چې د کامران د برياليتوب په وياړ راټول شوي يو، موږ سره په دې پروګرام کې د کامران پلار (کمال صاحب) خصوصي ميلمه دی، خو تر اوسه يې تشريف نه دی راوړی، کله يې چې تشريف راوړ، نو خپله

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

چوکۍ به سمبال کړي. د ښوونځي مدير صاحب ته بلنه ورکوم چې ستاسې د لاسونو په ړقا کې ستيج ته تشريف راوړي او د رياست په چوکۍ کيني.

د پروګرام پيل له قومي ترانې نه کوو، هغه چا ته بلنه ورکوم چې له اول ټولګي نه تر پنځم ټولګي پورې د قومي ترانې سرتيم پاتې شوی دی او نن يې مورِ او تاسې د برياليتوب په وياړ راټول شوي يو. ستاسې د لاسونو په ړقا کې تشريف راوړي کامران خان.

کمال صاحب په دې وخت کې د ښوونځي بندو دروازو ته رسيدلی و، د لاسونوړقا چې لږه غلې شوه، نو د کامران په خوږه ترنم قومي ترانه پيل شوه چې ويل يې:

پاك سر زمين شاد باد

کشورحسين...

2002/ 02/ 28

پيښور لالي باغ

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

انسان او سپی

د حضرت صاحب د حکومت به لا یوه اونۍ نه وه پوره شوې چې موږ څو تنو کلیوالو ملګرو په یوه شین سهار له پېښور نه په یوه موټرکې حرکت وکړ او څو چې توپ ډز کولو، نو موږ بیا خپل کلي ته رسېدلي وو. کلی څه و، بس تشې کنډوالې وې. هر څه نړدې- نړدې ښکارېدل، یوه ملګري وویل:

”اوهو، دا غر څنګه را لنډ شوی دی“ .

بل وویل:

”لکه چې د کوم مین سوال به خدای قبول کړی وي چې وایي:

خدایه را لنډ کړې دا د ځمکې تناوونه“

په کلي سر شو، په تشو کنډوالو ګرځېدو، هر چا ته د خپلو کورونو پخواني انځورونه سترګو ته کېدل. د کوڅو پر ځای په کورونو کې لارې جوړې شوې وې، چې د اردو ژبې د دې مشهور شعر ښه ترجماني یې کوله:

دیوار گیرا کیا میرے کچھے مکان کے

یارو نے میرے گھر مین راستے بناد‌ئے

په لږ وخت کې مو ټول کلی له پښو څخه و ایستو، د کلي په بر سر کې مو د یوه باغ د لیدو تلوسه پیدا شوه، دا باغ زموږ د ماشومتوب د خاطرو یوه ذخیره و ه، مېوې به یې موږ په خامه کې خلاصې کړې وې. باغ ته ننوتو، په لیدو یې خدایږو ډېر اندېښمن شوو. په پسرلي کې یې د خزان بڼه نیولې وه. چیرته یو نیم شاخ به شنه پاڼه نیولې وه ، نور ټول وچ ښاخونه وو. موږ د باغ په رنځېدلي حال خواشینې شوو. د باغ په شمالي اړخ کې مو په یوسپي نظر پریوتو چې یو پیشنګوری یې په خوله کې نیولی او مخ په بره روان دی. ما و انګېرله چې ګوندې سپی دا پیشنګوری خوري، ځمکې ته مې په داسې انداز لاس ښکته کړ چې سپي ته وښیم چې ګوندې کاڼې را اخلم، غږ مې پرې وکړ:

خوشې کړه !

سپي خپل سست ګامونه چست کړ او په لږه شیبه کې د باغ بر سر ته ورسېده. هلته یې په شنو کبلو پیشنګوری واچوه او خپله یې خوله د ویالې په لور ښکته کړه، له ویالې نه یې پیشو را پورته کړه او پیشنګوري ته یې نږدې واچوه.

موږ چې دا هر څه له لږ لېرې څارل، ورنږدې شوو. سپي چې موږ د ورتګ په حال کې ولیدو، راپسې یې وغپل او روان شو. موږ چې پیشو او پیشنګوري ته ښه نږدې شوو، سپی چې یو اندازه تللی و، ودرېد او بې واره یې له موږ پسې وغپل. موږ ولیدل چې سپي د پیشو تیونه د پیشنګوري خولې ته برابر کړي وو.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

په دې حال زموږ ملګرو هر چا خپل نظر څرګندولو، خو زما په زړه کې دا خبره تېره شوې وه چې کېداې شي، انقلاب په حېواناتو مثبته اغېزه کړې وي.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

د منني په ترخ کې

ګران لوستوونکي به هرو مرو وايي چې دې باز ته وګوره، هره ليکنه چې يې زړه منلې ده، د لنډې کيسې په نوم يې په دې ټولګه کې چاپ کړې ده .

هو، يارانو همداسې يې وګڼئ. دا ځکه چې ما د لنډې کيسې په هکله کومه ځانګړې تيوري نه ده لوستې. البته د پښتو ادب د نومورړو کيسه ليکوونکو کيسې مې زښتې زياتې لوستي دي او د همدوی پخو ليکوالو کيسو ما ته د کيسو ليکلو چل راښودلی دی .

په دې ټولګه کې ځينې کيسې داسې هم راغلي دي چې زما د ژوند پر تجربو او خاطرو تکيه کوي. مخکې له دې چې زه په کيسه ليکلو پيل وکړم، نو داسې ډېرې پيښې وې چې ما به په پيښور کې د څنګ يارانو لکه کاروان، نثار او سالک ته په شفاهي ډول ويلې او همدې يارانو به راته ويلې چې دا په همدې ډول وليکه دا کيسې دي.

له دې کيسو څخه يوه هم د " ميا صاحب " کيسه ده. کله چې اسدالله غضنفر په پيښور کې د " داستانونه" په نوم دوه مياشتنۍ مجله راو ايسته او د ميا صاحب کيسه يې په کې چاپ کړه او يارانو خوښه کړه، نو زه يې نورو کيسواو هغو پيښو ليکلو ته وهڅولم، چې زما په ژوند خورې وې.

ياده دې وي چې ما په کيسه ليکنه کې رياليزم له استاد سعدالدين څخه او تيوري مې د اسدالله غضنفرنه په مخامخ خبرو کې زده کړې ده. له دې پرته مې د اجمل پسرلي ژباړه " لنډې کيسې به څنګه ليکو" په ډېر غور لوستی او ډېر څه مې ترې د کيسې ليکنې په اړه زده کړي دي.

په اخيره کې د ډيپلوم انجنير ستانه مير زهير او عارفه عمرلور څخه د زړه له تله منته کوم چې په دې ټوله يې سريزې ليکلي دي او هم په لندن کې د ميشتو پښتنو فرهنګپالو څخه يوه نړۍ منته چې د دې ټولګې چاپلګښت ته يې ورينو تنديو منلی دی.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

گټه

په کار خو دا وو چې له ځو شب جمعو نه پس مې سه روزه لګولې وه، خو داسې و نه شول. په اول ځل چې شب جمعې له تلم، نو د سه روزې اراده مې کړې وه. په اوله سه روزه کې راته پته ولګیده چې تر اوسه مې د دین له حکمونو څخه یو هم په سمه توګه نه دي تر سره کړي. تر دې چې لمونځ به مې هم له یوې مخې غلط ویلو. له سه روزې نه پس مې د تبلیغ سره مینه پیدا شوه. له تبلیغي ګروپ سره به په ګشت وتلم. خلکو ته به مو دعوت ورکولو .

یوه ورځ چې د مخه را ته د مازیګر له لمانځه نه پس د اعلان ویل شوي وو، په ډیر جرئت مې وویل:

-دوستانو او مشرانو، یو ضروري اعلان واورئ. زموږ او ستاسې کامیابي په دین کې ده. دین به په موږ او تاسې کې څنګه راځي او په ټول عالم کې به څنګه راځي؟ ددې لپاره محنت په کار دی. له دعا نه پس به یو ورور د ایمان او یقین خبرې کوي، تاسې ټول دوستان کینئ ، الله تعالی به ډیر اجرونه درکړي .

د دې اعلان نه پس مې له ځانه ډیره طمعه پیدا شوه. د دعا نه پس د خدای ولیان راټول شول او یو ورور پورته شو او په ایمان او یقین یې اوږدې خبرې وکړې. د خبرو وروسته ناستو کسانو د وخت لګولو ارادې څرګندولې او یو کس به لیکلې. یو کس پورته شو، خپل نوم یې واخیسته او په روانه هفته کې یې د سه روزې اراده وښوده. بل پورته شو او د یوې میاشتې اراده یې وښوده، زه هم په جذباتو کې راغلم پورته شوم او ناڅاپه مې له خولې ووتل: ولیکه، کرامت څلور میاشتې نغدې. له دې خبرې سره ناستو کسانو د "جزاك الله " آوازونه پورته کړل.

له جومات نه لا نه وم وتلی چې تبلیغي یارانو راته له نیك عمل سره د توفیق دعا د الله تعالی په دربار کې وغوښته او ځینو خو راته په ملا د شاباسې ټپونه هم راکړل. کورنۍ مې هم زما په اراده خبره شوه. مور، پلار، ورونه او خویندې یو هم زما په اراده خوښ نه وو. مور به مې راته زما په غیاب کې د بچو خواریدل مخې ته کول، ورونو به مې کورنې مسوولیتونو ته متوجه کولم او پلار خو مې راڅخه بیخي مخ اړولی و.

هغه ورځ هم راورسیده چې له کوره په جنګ او شور د څلورو میاشتو په اراده ووتم. تشکیل مو پنجاب ته وشو او د پنجاب لیرې پرتې سیمې او لویو او وړو ښارونو کې مو دعوت وچلوه. کله نا کله به مې د کور احوال په تلیفون اخیسته چې بلا پیسې رانه پرې خرچ شوې وې. ماشوم زوی او ماشومه لور به مې هر وخت سترګو ته نیغ نیغ کیدل.

هغه وخت هم راورسیده چې څلور میاشتې مې پوره شوې وې او کورته راغلم. کورنۍ مې راته ډیره خوشحاله وه. څو ورځې خو یې د یوه میلمه په څیر نازولم. د کور نه په سارا به هم دوستانو راسره مینه ښودله، هر چا به په امیر صاحب بللم او که رښتیا درته ووایم په ما به د امیر صاحب غږ ډیر ښه لګیده. یوه شي ته چې ځوریدم، دا و چې

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

زما په غیاب کې مې زوی ډیر بېسره شوی و او ورپې لور خو مې له سره نه پیژندم. نو څنګه به یې پیژندلی وم، ښویه مخ له کوره وتی وم او له ببرې ږیرې سره په کور راننوتم .

اف خدایه! چې دا د کرکټ لوبه خو دې له سره په دې دنیا کې نه وه پیدا کړې. زما به لا یوه هفته له دورې نه د واپسۍ نه وه شوې چې د ورلډکپ 99 میچونه پیل شول. بس ټینګ ورته نه شوم، په ډیره سپین سترګۍ مې کور په سارا د کرکټ میچونه په تلویزون کتل. او همدا سپیره میچونه وو چې زه یې د خلکو پر وړاندې سپك کړم. هر چا به راته ویل: د خدای بنده، تا خو ډیر محنت کړی دی، د دین په لار کې دې پوره څلور میاشتې لګولي دي، ولې دې خپله خواري په سین لاهو کوې، تبلیغیان خو چې څلویښت ورځې ولګوي، اول په مصلحت له کوره تلویزون ورکوي او که بیا و نه شي، نو د کوټې له سره ایسته کوڅې ته ارتوي. ته لا څنګه تبلیغي یې چې له سهاره تر مازیګره تلویزون ته ناست یې او ویل کیږي چې تر نیمو شپو په وي، سي، ار فلمونه هم ګورې.

تر هغې چې د کرکټ میچونه روان وو، نو کور په سارا به مې روزانه ستغې سپورې اوریدې. او روزانه به مې له خلکو سره جنګونه کول.

یره زه خو وایم چې تبلیغ کې به هم بنده په قسمت قبلیږي. هغه توری وګوره کنه د دنیا بد عمله ، چرسي او جوارګر سړی و، فقط درې سه روزې او یوه چهله یې لګولې ده، الله تعالی پرې رحم کړی دی، په دعوت کې یې اثر دی، داسې شب جمعه نه وي چې ده په کې پنځه شپږ کسه ځوانان شب جمعې ته نه وي تیار کړي .

اف خدایه! دا په ما څه چل شوی دی، څوك مې په خوله پیاز هم نه خوري. هغه تیره ورځ خو مې د تره زوی راته بدې خبرې نه وې کړې او زما پرې لاس اوچت شو. هغه خو ټولې خبرې زما په ګټه کړې وې او رښتیا یې ویل چې زه لا د خدای په لاره کې نه یم قبول شوی او ما د تبلیغ تسلسل سم نه دی تعقیب کړی. دا یې هم سمه خبره کوله، چې زما څه کار و چې د یوه دهري نه مې په غسل کې د فرضو پوښتنه کوله. زه څومره بې حوصلې شوم چې خبره تر لاس اچولو ورسیده. خو څه څه چې وشول هغه وشول، یوه ګټه خو مې وکړه، اوس راته د کرامتي پر ځای خلك امیر صاحب وایي.

/ 199912/03

پېښورر لالي باغ

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

ښاپیرۍ او دیو

شاعر په ګڼ بازار کې د روزګار چرتونو په مخه کړی و، چې نا څاپه یې تخیل غزونې وکړې، له زړه نه یې نرۍ څړیکه پورته شوه او ښنګه چې یې په شونډو زمزمه شوه، نو د سرك په غاړه له ولاړو پولیسو نه پرې یوه غږ وکړ:

ــدې خوا راشه! دا کنځلې دې ښنګه وکړې؟

ــکنځلې خو مې نه دي کړي تاڼېدار صاحب.

ــچې کنځلې دې نه کولې، نو بیا دې د سودایانو په څیر له ځانه سره څه اوتې بوتې ویلې؟

ــاوتې بوتې خو مې نه دي ویلي تاڼېدار صاحب.

ــاخر څه بکواس دې کولو، شابه ووایه که نه چمړه درنه وباسم.

ــهسې ما ویل ښاپیرۍ یو څه راوړي وو، خو د دیو بوړنوونکی غږ یې چې واورېده، نو په یوه ترپ کې یې پښې وایستې.

ــغلی شه، د خان بچیه. په ویښه خوبونه ګورې او هغه هم د دیوانو او ښاپیرو، چرسي خو به نه یې؟

ــنه قربان.

ــدا قربان دې د چرسیانو دی، هلکو! دی بوځئ او په حوالات کې یې بند کړئ .

12 /04 /2001پېښور

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

Yahoo. Com

شهسوار بيګا ټوله شپه له خوشحالۍ نه په کټ کې لټ په لټ اوښتی و، خو حرام شه که یوه سترګه خوب يې کړی وي. نن يې له سهاره مازيګر ته داسې تلوار و، لکه د جوزا د مياشتې روژتي چې د ماښام بانګ ته انتظار باسي. دم ګړی به يې ساعت ته کتل، کله به يې ځان په ورځپاڼه مصروف کړ او کله خو به پا څيده او بې مقصده به يې داسې ګړندي ګامونه واخيستل، لکه له کوم چا نه چې غل جيب وهلی وي .

شهسوار له يوې مياشتې راهيسې په انټرنيټ کلب اموخته شوی و، هره ورځ به بلا ناغه ورته. په پيل کې يې له انټرنيټ سره دومره مينه نه وه، خو په کرار، کرار ورته په زړه پورې کيده. ماته کوډه انګريزي يې هم زده وه او د چا خبره خپله جاله يې تر ګودره رسولی شوه.

تيره ورځ چې شهسوار په انټرنيټ کې د www.afghanonline.com ته لاړ، نو په لسګونو ادرسونه يې وليدل چې په اصطلاح په لين کې وو. يو يو يې له نظره تير کړ، د نرګس په نوم يې زړه اوبه وڅښلې، موس يې د نرګس په نوم کليك کړ، لږه شيبه وروسته د نرګس وينډو پرانيستل شو او له واره يې ورته وليکل:

ـسلام نرګس.

ـواليکم سلام فالکن، زما نوم نرګس نه بلکې پرښته ده.

ـبخښنه غواړم پرښتې، زه هم شهسوار يم، څو کلنه يې؟

ـکه څه هم نجونې خپل عمر ښودلو سره علاقه نه لري، خو زه د دوه ويشت او درويشت کلونو تر منځه يم، ته څوکلن يې؟

ـزه به د 2002 م کال د اپريل په لومړۍ نيټه پنځه ويشت کلن شم.

واده دې کړی؟

ـرښتيا درته ووايم.

ـکه پول را سره ونه کړې، نو رښتيا به راته ووايې ځکه چې ته خو په دروغجنه ورځ پيدا يې.

ـښه، نو چې رښتيا را باندې وايې، نو ما واده کړی دی.

ـميرمن دې ښکلې ده؟

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

_هو، ډېره ښکلې ده.

_سواد لري؟

_هو، د پېښوريانو په اصطلاح ميټرك پاس ده.

_له تا سره مينه لري؟

_هو، له حده زياته.

_او ته له هغې سره مينه لرې؟

_متاسفانه د ښکلې صورت او نيك سيرت سره- سره کابو دا څلورمه مياشت ده، چې هيڅ مې په زړه کې دهغې مينه ځای نه نيسي.

_دا ولې؟

_نه پوهيږم، خو دومره ويلی شم چې د زړه بيله دنيا وي. ته باور وکړه چې همدا اوس له تا سره په چټينګ کې اخته يم، ستا مينه مې بې واره په زړه کې په ټوپونو ده.

_تا زه ليدلې يم؟

_نه، د سر په سترګو خو مې نه يې ليدلې، خو د زړه په سترګو دې وينم او ښکلا ته دې حيرت وړی يم.

_ته خو ليونی نه يې؟

_نه ګرانې، خو مينه ضرور ليونۍ وي.

رښتيا تا خو دا ونه ويل چې تعليم دې څومره دی!؟

_زه هم په اصطلاح ميټرك پاس يم.

_چيرته اوسيږې؟

_همدلته، په پېښور کې.

_ته واده شوې يې؟

_هو، دا څويمه مياشت ده چې واده کړې يم.

_خاوند دې څنګه دی؟

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

_خاوند چې هر څنګه وي د ښځې جامه وي.

_له خاوند سره دې مینه لرې؟

_بې اندازې مینه ورسره لرم.

_او هغه له تا سره مینه لري؟

_نه خیر، له ډیرو کوښښونو سره- سره ونه توانیدم چې په زړه کې یې ځای پیدا کړم.

_خاوند دې څومره بدبخته دی، چې له پریښتې سره مینه نه کوي.

_شهسوار خانه، زما وخت په پوره کیدو دی، زه درنه اجازت غواړم.

_پریښته جان، مخکې له دې چې د خدای په امان درته ولیکم، دادی زه خپل عکس درلیږم او له تا نه هیله کوم چې ته به هم خپل عکس سبا ته راولیږې.

_سمه ده، د خدای په امان، شهسوار خان.

_د خدای په امان، پریښه جان.

په همدې ورځ شهسوار د نرګس ادرس د یاهو په میسنجر کې له ځانه سره ونیوه. په بله ورځ شهسوار په ټاکلي وخت انټرنیټ کلب ته لاړ. په ډېرې بې صبرۍ یې خپل امیل چیك کړ، ویې لیدل چې د خطونو په قطار کې ورته د نرګس خط هم راغلی دی په ډېرې بې صبرۍ یې تر ټولو د مخه د نرګس په نوم موس کلیک. په لږه شېبه کې ورته د نرګس خط خلاص او په دې جمله یې سترګې ولګېدې

.My Dear Frend This Picture for uتر خط لاندې پاڼه ورو ورو په خلاصېدو شوه. تر هر څه د شهسوار سترګې په طلایي ویښتو ولګېدې او سم له واره عکس په داسې انداز کې راښکاره شو، لکه د یوې حیاناکې پېغلې له مخه چې پوړنی وغورځیږي. د شهسوار له خولې ناخوداګا ووتل:

"واه واه دا څومره ښکلې ده، دا خو په رښتیا هم پریښته ده.، دومره ښکلې انجلۍ خو ما په ژوند کې هم نه ده لیدلې. چې عکس یې رالیږلی، فکر کوم چې لاره ورسره جوړیږي. نن ترې خامخا د ملاقات وخت اخلم".

شهسوارخپل میسنجر خلاص کړ ، خو نرګس آن لاین و ه. پیغام یې ورته ولیږه، د عکس د رسیدو یې ترې مننه وکړه او د سبا ورځ لپاره یې د چټینګ وخت ورته وښوده .

پرون چې شهسوار څنګه میسنجر خلاص کړ ویې لیدل چې نرګس په لاین کې ده. موس یې پرې کلیك کړ او له واره یې ورته ولیکل:

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

ـپریښتې سلام.

ـوالیکم سلام شهسواره.

ـد عکس را لیږلو دې یوه دنیا مننه، واقعاً ډیره ښکلې یې او که مبالغه یې و نه ګڼې نو زه خو یې د ښکلا تکمیل بولم.

ـشهسواره، زه خو د ښکلا په تکمیل عقیده نه لرم.

ـد ښکلا په تکمیل به دې عقیده پیدا شي، خو که یو ځل دې پر چا زړه وبایله.

ـکه درته ووایم چې ما هم زړه بایللی، نو ته به باور وکړې؟

ـځنګه به باور نه کوم، ته خو پریښته یې او پریښتې خو دروغ نه وایي. خو دا راته ووایه چې هغه نیکمرغه انسان څوک دی چې پریښتې پرې زړه بایللی دی؟

ـهغه نیکمرغه انسان ته یې.

ـدا څه وایې، داسې به نه وي!!

ـهمداسې ده.

ـنه، نه داسې مه وایه. ژر شه ووایه چې ما ټوکې کړي دي، که نه زه به له ډیرې خوشحالۍ نه سکته وکړم.

ـنه ګرانه، د سکتې نوم مه اخله، چې زما زړه هم په درزا شو.

ـښه دا راته ووایه چې ځنګه کیدای شي چې زه او ته له نږدې څخه ووینو!؟

ـځنګه چې ستا خوښه وي، خو له یوې خبرې نه ویریږم ، چې که زما او ستا په تعلق ستا میرمن خبره شي، نو بیا درته څه جنجال پیښ نه شي.

ـته د دې خبرې هیڅ غم مه کوه، اول خو هغه خبریږي نه او که خبره هم شي، زه یې دومره په کیسه کې نه یم.

ـښه نو چې داسې ده، کله چې ستا خوښه وي، سره و به ووینو.

ـزه خو وایم چې همدا نن په همدې شیبه مو سره لیدلی وی.

ـنه ګرانه، اوس خو نه کیږي، سبا ته وخت او ځای وعده کړه چې سره ووینو.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

_سمه ده، سبا ته د مازیگر په څلورو بجو د باغ ناران جنوبي اړخ ته راشه، زه به هم ځان درورسوم . او رښتیا ځنګه به سره پیژنو؟

_اسانه خبره ده، زه به په تورو جامو کې درشم او حجاب به مې هم پر مخ اچولی وي.

_نه ګرانې، تورې جامې مې هیڅ نه خوښیږي او حجاب خو مې لا تر هغې هم زیات بدې شي.

_ښه نو ته ووایه چې څنګه جامې واغوندم؟

_هر څنګه چې وي، خو چې د هندي فلمونو د جونو په څیر دې یوه زیړه لوپټه له غاړې تاوه کړې وي او بې لستوڼو کمیس دې په تن وي، نو پیژندل دې څه دومره ګران کار نه دی.

_بلکل سمه ده، تر سبا مازیګره پورې د خدای په امان، ستا پرینښته.

_د خدای په امان، ستا شهسوار.

دا ورځ په شهسوار باندې د کال هومره اوږده شوه، خو بلاخره څلور بجو ته لږ وخت پاتې و چې شهسوار د باغ ناران په لور وخوځیده. باغ ته چې ورسیده، نو له ټاکلي وخت نه لس دقیقې تیرې وې. سم له واره یې د باغ جنوبي لور ته حرکت پیل کړ. له لیرې یې ولیدل چې یوه سر لوڅې انجلۍ چې زیړه لوپټه یې له غاړې نه تاوه کړې ده، د ګلاب د بوټي تر څنګ ولاړه ده او یو سور ګلاب یې د ډنډرکي سره خپلې پوزې ته راښکلی دی.

شهسوار چې لږ ورنږدې شو، نو له واره یې پرې غږ وکړ چې پرینښتې!

جینۍ مخ راواړوه او په ړومبي ځل چې شهسوار خپله میرمن دومره بې حجابه ولیده، نو له پښو نه یې ځمکه وتښتیده.

عرفان کلتوري مرکز، پیښور

2002/ 01/ 04

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

ايمان دی ايمان

په هیواد کې د اسلامي نظام د راتلو څخه تقریباً دوه میاشتې وروسته په داسې حال کې چې کورنۍ مې په پېښور کې اوسیده، ګوښې د جلال آباد ښار ته راغلم او په صرافۍ مې پیل وکړ. د شپې تیرولو لپاره به د یوه نیږدې عزیز هوټل ته تلم او په عین حال کې به مې ورته منشیتوب هم کاوه .

یو مازیګر د خپل عزیز سره د هوټل د لومړي چت په پیک پر چوکۍ ناست وو م او چای مو نوش جان کولې چې زموږ یو بل کلیوال چې هغه هم د صرافۍ کار کاوه، د مخابراتو په چوک په داسې حال کې ګړندی تیریدو ، چې شاته یې یو پیټی هم اچولی .

عزیز مې پرې غږ وکړ:

سیداله! داڅه شی دې شاته اچولی دی، چې داسې په منډه یې؟

سیدال چې په ګوتو ښوورلو یې د پیسو اشاره کوله، ظاهراً یې وویل:

الوګان دي، الوګان.

عزیز مې بیا ورغږ کړ چې د الوګانو پیټی خو داسې نه وي اخر دا څه دي چې دومره وارخطا یې؟

سیدال بیا د ګوتو په ښوورلو اشاره وکړه او ویې ویل:

ته خو بیخي په نیمه نه پوهیږې درته وایم چې الوګان دي، الوګان.

خو عزیز مې پریښودونکی نه و او بیا یې پوښتنه تکرار کړه.

د سیدال یې هم زړه راپړسولی و، نو په لوړ غږ یې ورته وویل:

ایمان دی، ایمان او بې ایمانه ټوپکیان راپسې لګیدلي دي، درنګ ساعت له یې رانه اخلي.

Download from: ketabton.com

Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library